

УНИВЕРСИТЕТ “ПРОФ. Д-Р АСЕН ЗЛАТАРОВ” – БУРГАС
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА “ХИРУРГИЯ, АКУШЕРСТВО И ГИНЕКОЛОГИЯ, НЕРВНИ
БОЛЕСТИ, ФИЗИОТЕРАПИЯ И РЕХАБИЛИТАЦИЯ, УНГ БОЛЕСТИ”

УТВЪРЖДАВАМ!

ДЕКАН:

/Проф. д-р Христо Бозов, дм/

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Учебна дисциплина:	ХИРУРГИЯ
Специалност:	МЕДИЦИНА
Професионално направление:	7.1. Медицина
Образователно-квалификационна степен:	МАГИСТЪР
Форма на обучение:	РЕДОВНА

Бургас, 2023 г.

ИЗВАДКИ ОТ УЧЕБНИЯ ПЛАН

1. ОБЩИ ПАРАМЕТРИ НА ДИСЦИПЛИНАТА					
Обща учебна заетост (часове):		360		Кредити: 12	
Аудиторна заетост	Извънаудиторна заетост		Аудиторна заетост	Извънаудиторна заетост	
270	90		6	6	
Вид на дисциплината:	Брой часове в седмица: /лекции + упражнения/		Курс:	Семестър:	
Задължителна	2 + 2 / 2+4 / 2+2 / 2+4		IV и V	VII, VIII, IX и X	
2. УЧЕБНИ ФОРМИ					
Аудиторна заетост:	Часове	Кредити	Извънаудиторна заетост:	Часове	Кредити
Лекции	90	2.0	Консултации (работа с преподавател)	30	2.0
Практически занятия	180	4.0	Самостоятелна работа	30	2.0
			- Подготвяне на реферат - Подготовка на упражнения	30	2.0
3. ОЦЕНЯВАНЕ И КОНТРОЛ					
Форми за оценяване и контрол					Относителен дял в общата оценка
Сесийно оценяване: Изпит					0.4
Семестриално (текущо) оценяване:					0.6
Форми на семестриален контрол:					
- Присъствие на учебни занятия					0.25
- Текущо препитване преди всяко упражнение					0.25
- Активно участие в занятията					0.25
- Защита на протоколи					0.25

АНОТАЦИЯ

на дисциплината „Хирургия“

към катедра „АНЕСТЕЗИОЛОГИЯ, АГ, ХИРУРГИЯ, ОРТОПЕДИЯ, ТРАВМАТОЛОГИЯ,
УРОЛОГИЯ, НЕВРОХИРУРГИЯ, СПЕШНА И ИНТЕНЗИВНА МЕДИЦИНА“

Предназначение на учебната дисциплина

Дисциплината Хирургически болести е основна в обучението по медицина. Преподават се задълбочено класическите и съвременни познания върху етиологията, патогенезата, класификациите, патологоанатомичния субстрат, диагностичните методи, клиничната картина, лечението и прогнозата на хирургическите заболявания при човека в областта на коремната, гръдната, сърдечно-съдовата, детската, лицево-челюстната хирургия.

Цели на учебната дисциплина „Хирургия“:

Основната цел на обучението е да формира в студентите по медицина мотивирано и логично клинично мислене, базирано на факти и доказателства, правилата за изграждане на хирургическата диагноза и диференциална диагноза, правилата за изграждане на лечебно-диагностичен план, алгоритми и правила за поведение при планови и спешни хирургически заболявания, показанията и рисковете за извършване на хирургически операции, основните видове оперативни интервенции, усложненията и поведението в следоперативния период с грижи за болния – общи грижи по органи и системи, грижи за оперативната рана, дренажен период, правилата за проследяване и наблюдение на оперирани пациенти. Преподава се диагностика и лечение на хирургически заболявания в условията на извънболнична амбулатория и обхвата на диагностиката и лечението в условията на болнична хирургическа структура. При обучението по Детска хирургия се разглеждат най-често срещаните хирургически заболявания в детската възраст като: вродени заболявания на хранопровода и диафрагмата, вродена хипертрофична пилорна стеноза, вродени заболявания на тънките и дебелите черва, остър хирургически корем в детската възраст, остри гнойни инфекции в детската възраст, вродени заболявания на предната коремна стена, тумори в детската възраст. Обучението обхваща и правилата за водене на хирургическа документация, структура на лист история на заболяването, предоперативна епикриза, оперативен протокол, водене на дукурзуз морби, правилата за описването на етапна епикриза и епикриза. Практическата част на обучението е свързана с тесен контакт с пациенти, физикално изследване, участие в общохирургически манипулации, общи медицински манипулации, превръзки, дигностични и лечебни процедури. През време на преддипломния стаж, стажант лекарите са максимално интегрирани в ежедневната работа в хирургическата клиника, като се осигурява свободен достъп до приемните и диагностичните кабинети, спешното структурно звено, хирургическия стационар, операционните зали.

Основни задачи на учебната програма

Изучаване на нормативно определената структура и устройство на хирургическата амбулатория, манипулационнта и превързочна зала, оборудването и възможностите за хирургическа дейност в амбулаторна хирургическа операционна зала. Изучаване на устройството на хирургическия стационар, диагностичен сектор, стационарни превързочни, манипулационни зали, операционен блок, структурно звено за следоперативни интензивни грижи. Структура и правила за работа в спешно хирургическо отделение. Запознава на студентите по медицина с класическите и съвременни познания върху етиологията, патогенезата, класификациите, патологоанатомичния субстрат, диагностичните методи, клиничната картина, лечението и прогнозата на хирургическите заболявания при човека.

Очаквани резултати

След завършването на обучението по хирургически болести, студентите по медицина трябва да имат следните теоретични познания и практически умения:

- ✓ Познания по етиология, патогенезата, класификациите, клиничната картина, клиничното протичане на хирургични болести по нозологични единици;
- ✓ Възможност за създаване на диференциално диагностичен план и лечебно – диагностичен алгоритъм;
- ✓ Възможност за назначаване на терапия при подозрение за хирургическо заболяване;
- ✓ Теоретични познания за необходимите хирургични интервенции при отделните хирургични случаи;
- ✓ Разпознаване и оценка на заболяване и състояние изискващо специализирана хирургическа консултации, помощ и хоспитализация;
- ✓ Овладяване на определени хирургични техники и манипулации:
 - поставяне на назо-гастрална сонда и грижи за нея;
 - стомашна промивка;
 - трайна стомашна аспирация;
 - показания и противопоказания за извършване на различни видове клизми;
 - пункция на коремната кухина при асцит;
 - бинтови превръзки на крайници, глава, туловище;
 - грижи за стома;
 - правила за извършване на първична хирургична рана в амбулаторни извънболнични условия и в условията на болнична амбулатория;
 - грижи за оперативна рана – разпознаване на усложненията на оперативна рана;
 - сменяне на превръзки и дренажи;
 - подкожни, мускулни, венозни инжекции;
 - определяне на кръвни групи;
 - сваляне на конци от оперативни рани;
 - временно и окончателно кръвоспиране;
 - инцизия и дрениране на абсцеси и флегмони в зони извън телесните кухини /кожни, подкожни, подфасциални/;
 - катетеризация на пикочен мехур;
 - местна анестезия;
 - транспортна имобилизация на крайници със стандартна шина и подръчни материали;
 - поставяне на гипсова лонгета;
 - изкуствено дишане;
 - индиректен масаж на сърцето;
 - дрениране на напрегнат пневмоторакс;

СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

ЛЕКЦИИ

В VII семестър - 15 часа (7 лекции по 2 часа, като 1 от лекциите е 3 часа)

Тема	часове
1. Хернии (общо учение) Ингвинална херния.	2
2. Бедрена херния. Пъпна херния. Хернии на линия алба. Видове хернии. Вътрешни хернии.	2
3. Остър апендицит.	2
4. Усложнения на острия апендицит. Особенности на протичането на острия апендицит при деца, възрастни болни и бременни. Хроничен апендицит.	2
5. Язвена болест.	2
6 Усложнения на стомашната и дуоденалната язва.	3
7. Основи на хирургическата онкология.	2
Общо:	15 ч.

В VIII семестър - 30 часа (15 лекции по 2 часа)

Тема	часове
1. Рак на стомаха.	2
2. Други заболявания на стомаха.	2
3. Чревна непроходимост.	2
4. Странгуляционен илеус. Инвагинация. Динамичен илеус. Вродени форми на илеус.	2
5. Хирургични заболявания на черия дроб.	2
6. Хирургични заболявания жлъчната система.	2
7. Заболявания на дебелото черво.	2
8. Заболявания на правото черво и ануса.	2
9. Гнойно-възпалителни заболявания на пръстите и дланите.	2
10. Остър панкреатит.	2
11. Други заболявания на заднестомашната жлеза.	2
12. Хирургически заболявания на перитонеума. Перитонити. Остър гноен перитонит. Първични (хематогенни) перитонити. Следоперативен перитонит. Новообразувания на перитонеума.	2
13. Остър хирургически корем.	2
14. Заболявания на оментума. Мезентериума и ретроперитонеума.	2
15. Хирургически заболявания.	2
Общо:	30 ч.

В ІХ семестър - 15 часа (7 лекции по 2 часа, като една от лекциите е 3 часа)

Тема	часове
1. Закрити травми на корема.	2
2. Хирургични заболявания на меките тъкани на главата, лицето и шията.	2
3. Заболявания на щитовидната жлеза.	2
4. Заболявания на млечната жлеза.	2
5. Рак на млечната жлеза.	2
6. Гръдни травми.	3
7. Гръдни травми. Остър гноен медиастенит.	2
Общо:	15 ч.

В Х семестър - 30 часа (15 лекции по 2 часа)

Тема	часове
1. Хирургически заболявания на плеврата.	2
2. Белодробни кисти. Белодробна ехинококоза.	2
3. Доброкачествени и злокачествени тумори на белия дроб.	2
4. Хирургични заболявания на хранопровода и диафрагмата.	2
5. Заболявания на медиастинума.	2
6. История на детската хирургия. Заболявания на хранопровода и стомаха.	2
7. Остър хирургически корем в детската възраст – остър апендицит. Инвагинация, заклещена слабинна херния.	2
8. Аноректални аномалии.	2
9. Най-често срещани вродени аномалии в детската възраст.	2
10. Изследване на болни със сърдечно-съдови хирургически заболявания.	2
11. Вродени сърдечни пороци, придобити сърдечни пороци, исхематична болест на – хирургически аспекти.	2
12. Остра и хронична артериална недостатъчност. Съдови аневризми и артерио-венозни малформации. Съдови травми.	2
13. Остра и хронична венозна недостатъчност.	2
14. Вродена и придобита лимфно-съдова недостатъчност.	2
15. Място на ендовазалните методи на диагностика и лечение на сърдечно-съдовите хирургически заболявания. Принципи на фибринолитичната, антикоагулантната и дезагрегантната терапия в сърдечно-съдова хирургия.	2
Общо:	30 ч.

УПРАЖНЕНИЯ

В VII семестър - 30 часа (15 упражнения по 2 часа)

Тема	часове
1. Хернии Ингвинална херния. Самостоятелна работа болен с херния.	2
2. Хернии Ингвинална херния. Спешни състояния при болен с херния.	2
3. Бедрена херния. Пъпна херния. Хернии на Линеа Алба, по-редки хернии.	2
4. Вътрешни хернии. Следоперативни хернии.	2
5. Остър апендицит – 1 част .	2
6. Остър апендицит – 2 част.	2
7. Усложнения при острия апендицит.	2
8. Особености на протичане на острия апендицит в детска, старческа възраст и при бремени жени. Хроничен апендицит.	2
9. Язвена болест.	2
10. Усложнения на стомашната и дуоденална язва – 1 част.	2
11. Усложнения на стомашната и дуоденална язва – 2 част.	2
12. Усложнения на стомашната и дуоденална язва – 3 част.	2
13. Усложнения на стомашната и дуоденална язва – 4 част.	2
14. Рак на стомаха.	2
15. Други заболявания на стомаха.	2
Общо:	30 ч.

В VIII семестър - 60 часа (15 упражнения по 4 часа)

Тема	часове
1. Чревна непроходимост (илеус).	4
2. Странгуляционен илеус. Инвагинация. Динамичен илеус. Вродени форми на илеус.	4
3. Хирургични заболявания на черия дроб.	4
4. Заболявания на дебелото черво.	4
5. Хирургични заболявания на правото черво и ануса.	4
6. Гнойно-възпалителни заболявания на пръстите и дланите.	4
7. Остър панкреатит.	4
8. Други заболявания на панкреаса.	4
9. Панкреатит. Остър гноен панкреатит.	4
10. Перитонити. Първични (хематогенни) перитонити. Следоперативен перитонит. Ограничени перитонити (гнойници в перитонеалната кухина)	4
11. Закрити травми на корема.	4
12. Комбинирани и съчетани травми в гръдно-коремната област.	4

13. Комбинирани и съчетани травми със засягането на няколко анатомични области.	4
14. Хирургически заболявания на главата, лицето и шията.	4
15. Хирургически заболявания на щитовидната жлеза.	4
Общо:	60 ч.

В IX семестър - 30 часа (15 упражнения по 2 часа)

Тема	часове
1. Заболяване на млечна жлеза – 1 част.	2
2. Заболяване на млечна жлеза – 2 част.	2
3. Рак на млечна жлеза – 1 част.	2
4. Рак на млечна жлеза – 2 част.	2
5. Рак на млечна жлеза – 3 част.	2
6. Гръдни травми.	2
7. Гръдни травми. Остър гноен медиастенит. Тумори и кисти на медиастинома.	2
8. Плеврални емпиеми. Спонтанен пневмоторакс.	2
9. Белодробни кисти. Белодробна ехинококоза.	2
10. Болен с рак.	2
11. Хирургични заболявания на хранопровода.	2
12. Вродени заболявания на хранопровода и диафрагмата (<i>детска хирургия</i>).	2
13. Вродени заболявания на предна коремна стена (<i>детска хирургия</i>).	2
14. Вродени заболявания на стомаха и герб (<i>детска хирургия</i>).	2
15. Вродени заболявания на тънките черва (<i>детска хирургия</i>).	2
Общо:	30 ч.

В X семестър - 60 часа (15 упражнения по 4 часа)

Тема	часове
1. Вродени заболявания на дебелите черва (<i>детска хирургия</i>).	4
2. Остър хирургически корем в детската възраст – остър апендицит, инвагинация, заклещена слабинна хирния (<i>детска хирургия</i>).	4
3. Остри гнойни инфекции в детската възраст – некротичен флегмон, анаеробна инфекция, гнойно заболяване на бял дроб и плевра, остър хематогенен остеомиелит (<i>детска хирургия</i>).	4
4. Тумори в детска възраст (<i>детска хирургия</i>).	4
5. Кардиохирургия.	4
6. Хирургическо лечение на заболяванията на перикарда.	4
7. Физикално и инструментално изследване на кръвоносните съдове.	4

8. Изследване на болен с остра артериална недостатъчност.	4
9. Хронична артериална недостатъчност.	4
10. Аневризми на кръвоносните съдове.	4
11. Заболяване на венозна система.	4
12. Белодробен тромбоемболизъм.	4
13. Изследване на болен с хирургическо заболяване на лимфната система.	4
14. Провеждане на фибринолитично и антикоагулантно лечение в съдова хирургия.	4
15. Електрокардиостимулация.	4
Общо:	60 ч.

Форми на оценяване на придобитите знания

При оценка на знанията на студентите се прилага комбинация от съвременни и класически методи.

Текущ контрол:

- ✓ Устно препитване преди провеждане на практическото занятие
- ✓ Тестове
- ✓ Семинарни занятия - дискусии
- ✓ Оценка и заверка на протоколите в края на упражнението
- ✓ Колоквиум с тестова част и устно препитване

Семестриален изпит:

- ✓ Практически изпит
- ✓ Тест
- ✓ Теоретичен изпит с писмена част, съхранявана в архива на катедрата и устна част пред комисия от хабилитирани преподаватели.

Конспект за теоретичен изпит Хирургически болести

1. Закрити и открити травми на меките тъкани на главата. Особенности.
2. Възпалителни и туморни заболявания на меките тъкани на главата и лицето.
3. Вродени кисти и фистули на шията.
4. Тиреоидити и рак на щитовидната жлеза.
5. Струма: етиология, честота, патогенеза, патологоанатомия, симптоматология, съвременна диагностика и лечение.
6. Заболявания, протичащи с повишена функция на щитовидната жлеза – клиника, диагностика и лечение. Тиреотоксична криза: клиника, диагностика и лечение.
7. Закрити и открити травми на шията. Усложнения.
8. Възпалителни заболявания на шията. Повърхностни и дълбоки абсцеси и флегмони.
9. Остри мастити.
10. Фиброзна мастопатия и доброкачествени тумори на млечната жлеза.
11. Рак на млечната жлеза.

12. Закрити травми на гърдите: честота, особености, класификация, клиника, диагностика и лечение.
13. Открити травми /наранявания/ на гърдите: честота, особености, класификация, клиника, диагностика, лечение.
14. Травматичен пневмоторакс: видове, патогенетични фактори, клиника, диагностика и лечение.
15. Травматичен хемоторакс: честота, източници на кръвене, видове, патогенетични фактори, клиника, диагностика и лечение.
16. Гръден капак: определение, видове, клиника, диагностика и лечение.
17. Емпием на плеврата: етиология, класификация, клиника, съвременна диагностика и лечение. Хроничен емпием.
18. Абсцес и гангрена на белия дроб. Усложнени бактериални деструкции на белия дроб в детска възраст.
19. Бронхиектатична болест.
20. Тумори на белия дроб.
21. Кисти на белия дроб.
22. Методи за изследване на хранопровода. Дивертикули на хранопровода.
23. Рак на хранопровода.
24. Ахалазия на хранопровода /кардиоспазъм/.
25. Остър гноен медиастинит.
26. Закрити травми и наранявания на корема. Увреждане на кухи коремни органи: честота, клиника, диагностика и лечение.
27. Травматични повреди на паренхимни коремни органи: честота, клиника, съвременна диагностика и лечение.
28. Остър гноен перитонит: честота, етиология, класификация, патологоанатомия, фази на протичане, патогенеза, клиника, диагностика и съвременно лечение.
29. Първични /хематогенни, лимфогенни/ перитонити.
30. Локални перитонити: видове, клиника, съвременна диагностика и лечение.
31. Хернии на коремната стена: честота, класификация, патологоанатомия, клиника, диагностика и лечение.
32. Усложнения на херниите. Заклецена херния: клиника, диагностика, лечение.
33. Феморална херния. Анатомия на феморалния канал. Клиника, диагностика и лечение на феморалната херния.
34. Ингвинална херния: честота, класификация, клиника, диагностика и лечение.
35. Пъпна и епигастрална херния.
36. Хирургични заболявания на диафрагмата. Диафрагмални хернии, релаксация на диафрагмата.
37. Остър апендицит: етиология, честота, патологоанатомия, клиника, диагностика и лечение.
38. Усложнения на острия апендицит: предоперативни и следоперативни.
39. Особености на протичане на острия апендицит у деца, възрастни и бременни жени.
40. Хроничен апендицит.
41. Язвена болест: честота, клиника, съвременна диагностика, усложнения, индикации за оперативно лечение, видове оперативни интервенции.
42. Перфорирала язва: честота, клиника, диагностика и лечение.
43. Кървяща язва: честота, клиника, диагностика, диференциална диагноза, лечение.

45. Язвена стеноза: честота, клиника, диагностика и лечение. Малигнена дегенерация на стомашната язва: честота, клиника, диагностика и лечение.
46. Ранни и късни усложнения след резекция на стомаха. Болест на резизицирания стомах.
47. Предракови заболявания на стомаха.
48. Рак на стомаха.
49. Ехинокок на черния дроб.
50. Абсцеси и тумори на черния дроб.
51. Хроничен калкулозен холецистит: честота, клиника, диагностика, усложнения, лечение.
52. Портална хипертензия.
53. Остър панкреатит.
54. Тумори на панкреаса: на екзокринния и ендокринния панкреас.
55. Кисти на панкреаса.
56. Хирургични заболявания на далака.
57. Чревна непроходимост /илеус/: честота, класификация, клиника, съвременна диагностика и лечение.
58. Обтурационен илеус.
59. Странгуляционен илеус.
60. Вродени форми на илеус.
61. Инвагинация.
62. Мезентериална тромбоза.
63. Динамичен илеус.
64. Панарициум.
65. Флегмони на китката и предмишницата.
66. Хемороиди, анални фисури.
67. Остър и хроничен парапроктит.
68. Пропалс на ануса и ректума.
69. Рак на дебелото черво.
70. Рак на правото черво.
71. Улцеро-хеморагичен колит: патологоанатомия, клиника, диагностика, лечение.
72. Показания за оперативно лечение.
73. Тумори на медиастиума и синдром на ГПВ.
74. Травматични увреждания на медиастиума.
75. Спонтанен пневмоторакс.

Детска хирургия

76. Атрезия на хранопровода.
77. Вродени диафрагмални хернии.
78. Вродена пилорна стеноза.
79. Вродена дуоденална непроходимост.
80. Вродена чревна непроходимост.
81. Болест на Хиршспрунг.
82. Аноректални аномалии.
83. Инвагинация.
84. Мекелов дивертикул и неговите усложнения.
85. Остър апендицит в детската възраст.

- 86. Бактериални деструкции на бял дроб.
- 87. Остър хематогенен остеомиелит при деца.
- 88. Вродени аномалии на предната коремна стена.

Сърдечно-съдова хирургия

- 89. Вродени сърдечни пороци – класификация, диагностика и хирургическо лечение.
- 90. Хирургическо лечение на придобитите клапни пороци и заболяванията на перикарда.
- 91. Сърдечно-съдов травматизъм – диагностика и лечение.
- 92. Остра артериална недостатъчност на крайниците и мезентериалните съдове – етиология, клиника, диагностика и лечение.
- 93. Аневризми на кръвоносните съдове – видове, клиника и лечение.
- 94. Хронична артериална недостатъчност на крайниците – обща характеристика, класификация, методи на изследване, видове операции.
- 95. Облитерираща атеросклероза, облитериращи артериити, ангиопатия при диабетици – диференциална диагноза и лечебна тактика.
- 96. Болест и синдром на Рейно.
- 97. Венозни тромбози – повърхностни, дълбоки, флегмазия церулея доленс. Белодробна тромбоемболия.
- 98. Варикозна болест – етиология, клиника, диагностика, лечение.
- 99. Посттромбофлебитна болест. Болест на Пейджет Шрьотер – клиника, лечение.
- 100. Остра и хронична лимфно-съдова недостатъчност.
- 101. Принципи на фибринолитичното и антикоагулантното лечение в хирургията – индикации, контрол, лечение на усложненията.
- 102. Временна и постоянна електрокардиостимулация – хирургически аспекти.
- 103. Ишемична болест на сърцето – хирургически аспекти.
- 104. Стенотично – облитеративни заболявания на екстракраниалните артериални съдове – хирургическа тактика.

Конспект за държавен изпит по Хирургически болести

- 1. Асептика и антисептика. Източници на замърсяване с бактериална флора. Методи за стерилизация на инструментите, операционно бельо, превързочни материали и шевни материали. Подготовка на оперативния екип и оперативното поле.
- 2. Обща анестезия – видове. Инхалационна анестезия – анестетици, механизъм на действието им, стадии на анестезия. Ендотрахеална анестезия, предимства, начин на провеждане.
- 3. Местна анестезия – видове. Анестезионни вещества. Методика на прилагане на анестезионна инфилтрация, проводна анестезия.
- 4. Предоперативна подготовка на болния. Необходими изследвания за оценка на общото състояние. Подготовка при съпътстващи заболявания и нарушени функции.
- 5. Следоперативен период. Методи за поддържане и коригиране на водния, електролитния и белтъчния баланс. Следоперативни усложнения – профилактика и лечение. Дренажен период в хирургията. Видове дренаже. Управление на дренажите.

6. Рани – класификация. Особенности на отделните видове рани. Заздравяване на раните. Лечение на раните. Първична хирургична обработка – показания, срокове за извършване, техника. Първичен шев на обработената рана. Показания и противопоказания. Лечение на инфектирани рани. Първично отсрочен шев. Вторични шевове–показания.
7. Термични изгаряния, патогенеза, местни изменения – степени. Определяне размерите на изгорената повърхност. Клинични фази на термичната болест. Локално и общо лечение. Усложнения.
8. Измръзвания. Условия за получаване на измръзвания. Патогенеза на тъканните промени. Степени на локалните изменения. Клинично течение. Първа помощ и лечение. Окопно стъпало. Общо измръзване.
9. Електротравма. Механизми на действие на електрическия шок. Местни и общи поражения. Принципи на лечение.
10. Поражения от атомна енергия. Поражаващи фактори при ядрен взрив. Комбинирани поражения. Принципи на лечение.
11. Кръвотечение – видове. Компенсаторни реакции на организма при кръвозагуба. Остър анемичен синдром, хемодинамични и хематологични промени – значението им за оценка степента на кръвозагубата. Хеморагичен шок.
12. Кръвоспиране. Спонтанно кръвоспиране. Механизъм на кръвоспирането. Лекарствени средства за стимулиране на кръвоспирането. Изкуствено кръвоспиране – временно и окончателно. Методи за изкуствено кръвоспиране.
13. Кръвопреливане. Кръвни групи – методи на определяне. Проби за съвместимост.
14. Действие на прелятата кръв. Реакции и усложнения след кръвопреливане. Методи на вземане, консервиране и съхраняване на кръв. Кръвозаместващи течности. Кръвни деривати.
15. Шок – определение, класификация, патогенеза, клинична картина и лечение.
16. Клинична смърт – патофизиологична характеристика, лечение.
17. Остра гнойна инфекция. Причинители. Тъканни процеси – фази на развитие. Абсцес и флегмон – патологоанатомична характеристика. Местна и обща симптоматика.
18. Гнойна инфекция на кожата и кожните придатъци. Фурункул, карбункул, хидрозаденит, еризипел.
19. Лимфангит и лимфаденит. Елефантиаза.
20. Варикозна болест.
21. Флеботромбоза. Тромбофлебит. Патологоанатомия и патофизиология. Клинична картина, методи на лечение. Постфлебитен синдром.
22. Остра артериална недостатъчност на магистралните съдове.
23. Хронична артериална недостатъчност. Диабетична, атеросклеротична гангрена.
24. Морбус Рейно, Морбус Бюргери.
25. Остеомиелит. Класификация. Травматичен остеомиелит. Остър хематогенен остеомиелит – причинители, патогенеза, еволюция на гнойно-възпалителния процес. Клиника и диагностика. Лечение в острия стадий. Хроничен остеомиелит – патологоанатомична и клинична характеристика, лечение.
26. Панарициум и флегмон на ръката. Видове панарициуми – локализация и разпространение на гнойния процес. Лечение.
27. Обща гнойна инфекция: сепсис, септикопиемия – определение, клинична картина, лечение. Ендотоксичен шок.

28. Анаеробна газова инфекция – причинители, патогенеза, тъканни процеси, клиника, диагностика, профилактика и лечение.
29. Тетанус – причинители, патогенеза, клинична картина, профилактика и лечение.
30. Черепно-мозъчни травми. Класификация. Открити и закрити черепно-мозъчни травми. Сътресение, компресия и контузия на мозъка. Клиника, диференциална диагноза, първа помощ и лечение.
31. Открити и закрити лицево-челюстни травми. Травми на окото, ухото и носа.
32. Вродени кисти и фистули на шията. Произход, локализация и лечение.
33. Гуша. Класификация. Ендемична гуша – етиология, клиника, диагностика и лечение. Тиреотоксикоза. Тиреоидити – видове, клиника, лечение.
34. Рак на щитовидната жлеза – диагноза и диференциална диагноза. Принципи на лечение.
35. Доброкачествени тумори и дисхормонални заболявания на млечната жлеза.
36. Рак на млечната жлеза. Стадий на протичане. Диагноза, диференциална диагноза, диагностика и лечение.
37. Остри гнойни мастити. Пътища за проникване на инфекцията. Локализация на гнойниците, клиника, диагностика и лечение.
38. Закрити гръдни травми. Класификация. Патогенеза. Счупване на ребра – единични множествени. Гръден капак – патофизиология, клиника и лечение. Закрити плевропулмонални травми. Закрит, открит и напрегнат /клапен/ пневмоторакс. Хемоторакс.
39. Патофизиологични разстройства при закритите гръдни травми. Клиника, първа помощ, принципи на лечение. Сърдечно-перикардиални травми. Лечение.
40. Открити гръдни травми – класификация. Открити плевропулмонални травми. Пневмоторакс, видове, клинична картина, лечение. Наранявания на медиастинални органи /сърце, трахея, големи съдове, хранопровод/ – клиника, първа помощ.
41. Плеврални емпиеми – видове, диагноза, лечение.
42. Спонтанен пневмоторакс – причини за възникване, клиника, диагностика, първа помощ и лечение.
43. Абсцес и гангрена на белия дроб – етиология, патоанатомия, клиника, диагностика, диференциална диагноза, лечение.
44. Бронхиектазии. Етиопатогенеза, клиника, диагностика, лечение.
45. Ехинокок на белия дроб – начини на проникване, клиника, диагностика, диференциална диагноза, лечение.
46. Рак на белия дроб. Данни за етиология. Класификация, патологоанатомия. Стадии на протичане. Клиника, диагностика и лечение.
47. Вродени заболявания на хранопровода. Димертикули на хранопровода.
48. Рак на хранопровода.
49. Кардиоспазм /ахалазия/ – етиология, патофизиология, клиника, диагностика, диференциална диагноза, лечение.
50. Изгаряния на хранопровода и стомаха. Диагностика. Усложнения, първа помощ, лечение. Принципи на лечение на ръбцовите структури на хранопровода.
51. Остри медиастинити. Причини, клиника, диагностика и лечение.
52. Тумори и кисти на медиастинума. Синдром на горна празна вена.
53. Вродени и придобити пороци на сърцето. Показания за хирургическо лечение.
54. Хернии – определение, етиология, анатомични елементи, класификация, усложнения. Заклепена херния – видове заклепвания, клинична картина, хирургична тактика и лечение.

55. Ингвинални хернии. Анатомични предпоставки – ингвинален канал. Видове ингвинални хернии – клинични особености, оперативни методи.
56. Пъпни хернии, хернии на бялата линия, следоперативни хернии. Причини за появата им. Принципи на оперативно лечение. Бедрена херния.
57. Диафрагмална херния – класификация. Хиатална херния – клиника, диагностика, принципи на лечение. Вродени и придобити хиатални хернии.
58. Травми на корема – закрити и открити. Клиника и диагностика. Показания за спешна хирургическа намеса.
59. Язва на стомаха и дуоденума. Усложнения на язвата. Стеноза, пенетрация и дегенерация. Клиника, диференциална диагноза. Показания за хирургическо лечение. Принципи на хирургичното лечение.
60. Перфорация на стомашни и дуоденални язви – клиника и диагностика. Принципи на оперативно лечение.
61. Остри кръвотечения от стомашно-чревния тракт. Диагностика, диференциална диагноза. Тактика. Неоперативно лечение. Показания за хирургическа намеса. Принципи на оперативното лечение.
62. Рак на стомаха. Патоанатомични форми. Стадии на протичане. Разпространение.
63. Лимфни колектори. Клиника, диагностика. Радикални и палиативни операции при различни локализации на стомашния рак.
64. Холелитиаза. Патогенеза, клиника, диагноза. Усложнения. Хирургическо лечение.
65. Остър холецистит – патоанатомични форми, клиника, диагностика, тактика, усложнения, лечение.
66. Механична жълтеница – причини, съвременна диагностика, диференциална диагноза, лечение.
67. Ехинокок на черния дроб – начин на заразяване и проникване на паразита в черния дроб. Структура на кистата. Клиника, диагностика, хирургическо лечение. Усложнения.
68. Остър панкреатит – етиология, патогенеза, патоанатомични форми, клиника, диагностика и лечение.
69. Остър апендицит – етиология, патоанатомични форми. Клиника, диагностика и диференциална диагноза. Усложнения. Тактика на лечение. Особенности на острия апендицит в детската, старческа възраст и при бременни жени.
70. Остра чревна непроходимост /илеус/ – класификация, патогенеза клиника, диагностика. Общи принципи на лечение.
71. Обтурационен илеус – причини, особености на клиничното протичане, диагностика и лечение.
72. Странгулационен илеус. Форми, особености, усложнения, клиника, диагностика и лечение.
73. Инвагинация – локализация и форми, етиология, клиника, съвременна диагностика, лечение.
74. Мезентериална тромбоза.
75. Остър гноен перитонит. Класификация. Причинители, начини на проникването им в перитонеалната кухина. Еволюция на острия перитонит. Клинични симптоми в различните стадии, диагностика. Принципи на лечение. Съвременни методи на лечение.
76. Локални перитонити. Локални перитонити – най-чести форми, етиология, клиника, съвременна диагностика, лечение.

77. Рак на дебелото черво – честота на локализацията в различните отдели. Клиника и диагностика при различните локализации. Принципи на хирургично лечение. Усложнения.
78. Вродени аномалии на правото черво и ануса – класификация, принципи на хирургическо лечение.
79. Пролапс на ануса и ректума.
80. Рак на правото черво. Локализация, пътища за метастазиране, клиника, съвременна диагностика, усложнения. Хирургическо лечение – радикални и палиативни методи. Сфинтеросъхраняващи операции на правото черво.
81. Остри гнойни парапроктити. Хронични парапроктити. Клиника, диагностика и лечение.
82. Хеморойди – етиология, клиника, диагностика, усложнения, лечение.
83. Методи на изследване в урологията – клинични, лабораторни, рентгенови, радиоизотопни и инструментални.
84. Семистика на урологичните заболявания.
85. Хематурия.
86. Ретенция и инконтиненция на урината.
87. Вродени заболявания на бъбреците и уретерите.
88. Клиника и диагностика на бъбречно-каменната болест.
89. Усложнения на бъбречно-каменната болест.
90. Консервативно и оперативно лечение на бъбречно-каменната болест.
91. Остри пиелонефрити /апостематозен пиелонефрит, карбункул, абсцес на бъбрека/.
92. Уросепсис.
93. Хидронефроза и пионефроза.
94. Туберкулоза на бъбреците и пикочните пътища
95. Тумори на бъбрека и легенчето.
96. Травми на бъбреците и уретерите.
97. Тумори на пикочния мехур.
98. Травматични увреждания на пикочния мехур и уретрата. Стриктури на уретрата.
99. Цистити.
100. Камъни на пикочния мехур и уретрата.
101. Периуретрален аденом.
102. Рак на простатата.
103. Вродени аномалии на пикочния мехур и уретрата.
104. Крипторхизъм, ретенция и ектопия на тестиса.
105. Остри и хронични орхити, орхиепидидимити и торзио на тестиса.
106. Тумори на тестиса.
107. Извънбъбречно почистване /хемодиализа – перитонеална диализа/, показания и противопоказания.
108. Вродени изкълчвания на тазобедрената става.
109. Вродени криви ходила.
110. Сколиоза – вродена и ювенилна.
111. Тендовагинити, бурсити, инсерционити, периартрит.
112. Туберкулоза на костите и ставите. Туберкулозен спондилит.
113. Тумори на костите. Класификация. Злокачествени костни тумори. Остеогенен сарком, хондросарком, сарком на Юинг.

114. Счупване на костите. Класификация според мястото на счупването, механизма, фрактурната плоскост, вида на разместванията. Общи клинични симптоми, диагностика. Първа помощ, имобилизация.
115. Счупване на ключицата и лопатката.
116. Счупване на раменната кост.
117. Счупване на костите на предмишницата. Фрактура ради и ин локо типико.
118. Счупване на бедрената шийка.
119. Счупвания на бедрената кост – пертрохантерни, диафизарни, надкондилни, кондилни.
120. Счупване и изкълчвания в областта на глезенната става.
121. Счупване на голямо-пищялната кост.
122. Счупване и изкълчване на гръбначния стълб.
123. Счупване на таза с и без увреди на тазовите органи.
124. Изкълчвания на раменната става. Първично изкълчване.
125. Мекотъкани повреди на коляното /скъсване на менискусите, кръстосаните и колатералните връзки/.
126. Усложнени бактериални деструкции на белия дроб в детската възраст.
127. Вродена хипертрофична пилорна стеноза.
128. Спешна помощ при очни изгаряния.
129. Спешна помощ при проникващи очни наранявания.
130. Остра и хронична дихателна недостатъчност. Индикации за трахеостомия.
131. Чужди тела в дихателните пътища.
132. Чуждо тяло в хранопровода.
133. Травми на носа и околните кухини. Епистаксис.
134. Травми на вътрешното и средното ухо.
135. Абсцесус ретрофарингеалис и абсцесус перитонзиларис.

Учебна литература:

1. Гръдна травма. Ред. Г. Паскалев. ИК ВАП, 2005 г.
2. Ръководство по хирургия с атлас. Ред. Дамян Дамянов. 2009 г.
3. Спешна хирургия. Ред. Н. Яръмов. София. МИ „ Арсо”. 2011 г.
4. Ръководство по Гръдна хирургия. Ред. Д. Дамянов. Изд. М. Дринов 2011 г.
5. Хирургия. Учебник за студенти по Медицина. Ред. Н. Яръмов. София. МИ АРСО. 2011 г.
6. Ръководство за Практически Упражнения по Хирургия. И. Новаков. Изд. МУ – Пловдив. 2011 г.
7. Специална хирургия под ръководството на проф. Я. Добрев. 1987 г.
8. Хирургически болести”. Под редакцията на проф. Ст. Баев. 1997 г.
9. Ръководство за практически упражнения по клинична хирургия. Под ред. на проф. Ст. Баев

Съставил:.....
(Проф. д-р Валентин Василев)

Учебната програма е обсъдена и приета на заседание на катедра „Анестезиология, АГ, хирургия, ортопедия, травматология, урология, неврохирургия, спешна и интензивна медицина“,
Протокол № 3 от 09.05.23г.

Ръководител катедра:.....
(Проф. д-р Христо Бозов)

Учебната програма е приета и обсъдена на Факултетен съвет на Медицински факултет,
Протокол № 39 от 11.05.2023г.

Секретар на ФС:.....
(Гл/ас д-р Руска Ненкова)

УНИВЕРСИТЕТ “ПРОФ. Д-Р АСЕН ЗЛАТАРОВ” – БУРГАС
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА “ДЕТСКИ БОЛЕСТИ, ФАРМАКОЛОГИЯ,
ИНФЕКЦИОЗНИ БОЛЕСТИ, ЕПИДЕМИОЛОГИЯ И ТРОПИЧЕСКИ
БОЛЕСТИ“

УТВЪРЖДАВАМ

ДЕКАН:

/Доц. д-р Румяна Янкова/

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Учебна дисциплина:	ПЕДИАТРИЯ
Специалност:	МЕДИЦИНА
Професионално направление:	7.1. Медицина
Образователно-квалификационна степен:	МАГИСТЪР
Форма на обучение:	РЕДОВНА

Бургас, 2024 г.

ИЗВАДКИ ОТ УЧЕБНИЯ ПЛАН

1. ОБЩИ ПАРАМЕТРИ НА ДИСЦИПЛИНАТА					
Обща учебна заетост (часове):		300		Кредити:	
				10	
Аудиторна заетост	Извънаудиторна заетост		Аудиторна заетост	Извънаудиторна заетост	
210	90		7	3	
Вид на дисциплината:	Брой часове в седмица: /лекции + упражнения/		<i>Курс:</i>	<i>Семестър:</i>	
Задължителна	3 + 4 / 3 + 4		V	IX и X	
2. УЧЕБНИ ФОРМИ					
Аудиторна заетост:	Часове	Кредити	Извънаудиторна заетост:	Часове	Кредити
Лекции	90	3	Консултации (работа с преподавател)	20	0.7
Семинарни занятия			Самостоятелна работа - Подготовка за контролни - Подготвяне за упражнения - Подготовка за изпит	25	0.8
Практически занятия	120	4		15	0.5
				30	1
3. ОЦЕНЯВАНЕ И КОНТРОЛ					
Форми за оценяване и контрол				Относителен дял в общата оценка	
Сесийно оценяване: Изпит				0.4	
Семестриално (текущо) оценяване:				0.6	
Форми на семестриален контрол:					
- Присъствие на учебни занятия				0.25	
- Текущо препитване преди всяко упражнение				0.25	
- Активно участие в занятията				0.25	
- Защита на протоколи				0.25	

АНОТАЦИЯ

на дисциплината „Педиатрия“

Предназначение на учебната дисциплина

Учебната дисциплина „Педиатрия“ е предназначена за студентите от специалност „Медицина“, редовна форма на обучение.

Педиатрията е основна клинична дисциплина в курса на обучение по медицина. Преподават се обширни познания от основните биологични особености на детето, до родовата патология, особеностите на новороденото и заболявания на новороденото, с неговия родов травматизъм, жълтеници и инфекции. Изучават се заболяванията на дихателната система, храносмилателната система, болести на черния дроб, панкреаса, заболявания на сърдечно-съдовата система, заболявания на пикочоотделителната система, заболявания на кръвната система, злокачествени заболявания, заболявания на ендокринната система, заболявания на нервната система при децата, имунитет и имунодефицитни състояния, алергия при децата. Основен акцент се поставя върху растежа и развитието на детето, храненето му и свързаните с храненето заболявания. Педиатрията е интегрална медицинска специалност, обект на която са децата от 0 до 18-годишна възраст. Студентите се обучават в методите и начините за съхраняване и подобряване на детското здраве, проследяване и оценка на физическото и невропсихическото развитие на детето, първична и вторична профилактика на заболяванията и промоция на здравето, диагноза и лечение на заболяванията в детската възраст, рехабилитация, начините за предоставяне на комплексни медицински грижи за деца с увреждания и хронични заболявания във взаимодействие с други медицински и немедицински специалисти, начините за подкрепа за деца, семейства и полагащи грижи лица чрез участие в дейности по превенция на изоставянето, ранно детско развитие, интегрирани здравно-социални услуги за деца и др.

Цели

Овладяване на основните теоретични знания свързани с растежа, развитието, профилактиката, храненето и заболяванията при децата. Овладяване на практическите умения за обективно изследване на детето, включващо и интерпретация на данните от растежа и развитието. Умения за интерпретация на лабораторните изследвания в различните възрастови групи. Овладяване на основните теоретични знания за болестите при децата, за физи-ологията в различните възрастови периоди, хранене и профилактика на заболяванията. Изграждане на умения за логично извеждане на диагноза и диференциална диагноза. Научаване на основните принципи за лечение на децата.

Структура на учебното съдържание

- ✓ Лекционен курс – 90 учебни часа, обхващащ 30 теми, разпределени в два семестъра;
- ✓ Практически упражнения – общо 90 учебни часа, обхващащи 30 теми, разпределени в два семестъра.

Методи на преподаване: традиционни и иновативни методи на преподаване, обяснение, беседа, дискусия, експеримент, компютърно моделиране, презентирание с мултимедия, проекти, казуси, инциденти, работа в екип и др.

Форми на самостоятелна работа

- ✓ Самоподготовка за учебни занятия (лекции, практически, семинарни занятия);
- ✓ Самостоятелна работа по зададени теми от асистент;
- ✓ Подготовка на литературни справки и електронни презентации;
- ✓ Подготовка за тестове, колоквиуми и изпити.

Методи на оценяване

При оценка на знанията на студентите се прилага комбинация от съвременни и класически методи.

Предвиждат се следните методи на оценяване:

- ✓ Текущо (тестове, колоквиуми) и финално (семестриален изпит);
- ✓ Индивидуално (тестове, колоквиуми, семестриален изпит) и групово (при поставени групови задачи);
- ✓ В рамките на учебния процес (по време на практическо упражнение) и чрез задачи за извънаудиторна самоподготовка.

Текущ контрол:

- ✓ Устно препитване преди провеждане на практическото занятие
- ✓ Тестове
- ✓ Семинарни занятия - дискусии
- ✓ Оценка и заверка на протоколите в края на упражнението
- ✓ Колоквиум с тестова част и устно препитване

Семестриален изпит:

- ✓ Практически изпит
- ✓ Тест
- ✓ Теоретичен изпит с писмена част, съхранявана в архива на катедрата и устна част пред комисия от хабилитирани преподаватели.

Предварителни изисквания към основните знания и умения на студентите

За успешното усвояване на дисциплината студентите следва да имат начални познания за анатомичните и физиологични особености на органи и системи при децата във възрастов аспект, закономерностите при развитие, патофизиологичните процеси в организма, методите на изследване, хигиена и др.

Очаквани резултати

След завършване на обучението студентите трябва да имат следните познания и умения:

- ✓ Да познават физиологията, начините на профилактика и рационално хранене на децата;
- ✓ Да могат да извършват физикален преглед на дете, независимо от възрастта му, да оценяват антропометричните показатели и да интерпретират лабораторни изследвания;
- ✓ Да придобият умение да изграждат синдроми и от там диференциална диагноза и диагноза на болното дете;
- ✓ Да знаят основните принципи на лечение на децата;
- ✓ Да знаят алгоритъм за поведение при критично болно дете.

СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

ЛЕКЦИИ

Тема	часове
1. Основни проблеми и задачи на педиатрията. Детска смъртност. Растеж и развитие на детето през отделните възрастови периоди.	3
<ul style="list-style-type: none">✓ Терминологично определение и значение на педиатрията.✓ Основни задачи на педиатрията.✓ Исторически преглед на развитието на педиатрията в света и в нашата страна.✓ Социални аспекти на педиатрията и съвременни проблеми.✓ Екологични проблеми.✓ Определение на понятието детска смъртност, обща детска смъртност, аборт, мъртво-родено и живородено дете:<ul style="list-style-type: none">- Динамика на детската смъртност в България.- Фактори, определящи детската смъртност.- Анализ на структурата на детската смъртност.- Причини за детската смъртност по възрастови групи.- Профилактични звена за борба с детската смъртност.✓ Определение на понятията растеж и развитие:<ul style="list-style-type: none">- Фактори определящи растежа и развитието – ендогенни и екзогенни.- Показатели за преценка и интерпретация на данните свързани с растежа и развитието на физическото развитие – на растежа и на съзряването.- Акцелерация.- Периоди на детската възраст и тяхната характеристика.	
2. Изграждане на диагнозата – клинична лекция.	3
Върху подходящи клинични случаи се изграждат етапи на типична клинична диагноза. Обсъжда се значението и особеностите на анамнезата, обективното изследване. Оформянето на патологичните синдроми, диференциално-диагностичен подход и лечение.	
3. Адаптационни синдроми у новороденото. Рискови новородени.	3
<ul style="list-style-type: none">✓ Анатомични и биологични особености на новороденото дете – доносно и недоносно.✓ Процес на адаптация след раждането и неговите най-чести нарушения.✓ Клинична характеристика на адаптационните състояния от страна на системите и органите.✓ Клинични изводи.✓ Определение на понятието рискови новородени.✓ Недоносени деца – афо, причини за недоносеност, характерна патология на новородените.✓ Отглеждане и грижи за недоносеното.✓ Късна патология на недоносеното дете.✓ Прогноза и развитие на недоносените.✓ Малки за гестационната възраст /мгв/: определение, специфика	

4. Рационално хранене в детската възраст. Дистрофии. Рахит и рахитоподобни състояния. 3

- ✓ Определение на понятието „рационално хранене“.
- ✓ Хранителни нужди на детето и фактори, които ги определят. Енергетични нужди, Основни хранителни съставки.
- ✓ Видове хранене – естествено, смесено, изкуствено.
- ✓ Предимства на майчината кърма пред другите млека.
- ✓ Адаптирани млека.
- ✓ Хранене на децата от 1 до 3 годишна възраст.
- ✓ Видове дистрофии:
 - Хипотрофия.
 - ✓ Затлъстяване.
 - ✓ Особени форми на дистрофии: брашмяна дистрофия, адипозна дистрофия, квашиоркор.
- ✓ Основни показатели и особености на са/р обмяна. Определение на рахита. Етиология и патогенеза. Благоприятстващи фактори.
- ✓ Клиника на рахита – недоносени деца – доносени деца.
- ✓ Профилактика и лечение.
- ✓ Вит. Д резистентен рахит (ендогенен рахит – форми).
- ✓ Хипервитаминоза Д.

5. Вродени инфекции на новороденото. Придобити инфекции на новороденото. 3

- ✓ Определяне на понятието вродена инфекция.
- ✓ Начини за инфектиране на плода.
- ✓ Класификация на вродените инфекции.
- ✓ Клиника на основните вродени инфекции: токсоплазмоза, цитомегалии, херпес симплекс инфекции, вроден луес, вродена рубеола и др.
- ✓ Диагноза на вродените инфекции.
- ✓ Лечение на вродените инфекции.
- ✓ Профилактика.
- ✓ Предразположение към инфекции у новороденото – имунологични особености.
- ✓ Условия за инфектиране на новороденото.
- ✓ Вътреболнични инфекции.
- ✓ Сепсис у новороденото.
- ✓ Инфекции на кожата, на дихателната система, храносмилателната и нервните системи.
- ✓ Профилактика и лечение на инфекциите у новороденото.

6. ДД на жълтениците. 3

- ✓ Особенности на билирубиновата обмяна у новороденото.
- ✓ Класификация на жълтениците.
- ✓ Клинична характеристика на основните типове жълтеница и клинична характеристика и диагноза на основни представители на трите типа жълтеници

- 7. Особенности на имунитета. Имундефицитни състояния** 3
- ✓ Физиология на имунната система на детето – структура, фактори на имунната защита (специфичен и неспецифичен имунитет). Развитие на имунитета и основни морфологични особености на имунната система в детската възраст.
 - ✓ Имундефицитни състояния – класификация, диагноза, клиника и поведение.
 - ✓ Вродени (наследствени) имундефицитни състояния.
 - ✓ Придобит имундефицитен синдром (спин).
 - ✓ Вторични имундефицитни състояния в детската възраст.
- 8. Анатомио-физиологични особености. Изследване и семиотика на дихателната система в детската възраст. Остри инфекции на горните дихателни пътища. Етиология. Клиника. Лечение** 3
- ✓ Да запознае студентите с анатомичните и функционални особености на дихателната Система в отделните възрастови периоди.
 - ✓ Етиология, патогенеза, клиника, диагноза и лечение на ринити.
 - ✓ Етиология, патогенеза, клиника, диагноза и лечение на синусити.
 - ✓ Етиология, патогенеза, клиника, диагноза и лечение на етмоидит.
 - ✓ Етиология, патогенеза, клиника, диагноза и лечение на отит.
 - ✓ Етиология, патогенеза, клиника, диагноза и лечение на тонзилит.
 - ✓ Етиология, патогенеза, клиника, диагноза и лечение на бронхит.
 - ✓ Етиология, патогенеза, клиника, диагноза и лечение на бронхиолит.
- 9. Хронични пневмонии. Чуждо тяло в дихателните пътища. Муковисцидоза.** 3
- ✓ Хронична пневмония – клинични, морфологични и функционални критерии. Промени във функционалните показатели и типове вентилаторна недостатъчност.
 - ✓ Предразполагащи фактори за хронифициране на пневмониите у децата. ДД, критерии и методи за доказване на най-честите причини.
 - ✓ Терапевтичен план. Значение на дихателната рехабилитация.
 - ✓ Етиология и патогенеза на чуждите тела в дихателните пътища
 - ✓ Клинична картина и поведение при дете с чуждо тяло в дихателните пътища
 - ✓ Профилактика на аспирацията на чужди тела
 - ✓ Честота и значимост на муковисцидозата – генетичен дефект – морфологични промени в дихателната и храносмилателните системи – усложнения – ранни и късни – клинична картина – методи на диагноза – терапевтично поведение – пренатална диагностика и профилактика.
- 10. Алергични заболявания. Бронхиална астма.** 3
- ✓ Актуалност на проблема алергия.
 - ✓ Генетични фактори за развитие на алергичните заболявания.
 - ✓ Препоръки за първична профилактика.
 - ✓ Най-чести алергични заболявания в детската възраст. Значение на екологичните фактори и други екзогенни нокси (вирусни инфекции,

физ. натоварване и др.) Върху развитието и хода на алергичните заболявания у децата, главно-дихателни алергози.

- ✓ Определение на ба – клиникоморфологично. Основни патофизиологични промени при ба.
- ✓ Клиника и ДД с други заболявания, протичащи с рецидивираща бронхиална обструкция.
- ✓ Лечение на бронхиалната астма.

11. Остра дихателна недостатъчност – клиника; ДД; лечение. 3
Бактериални и вирусни пневмонии. Пневмоцистова пневмония.

- ✓ Дефиниране на дн от клиничен и патофизиологичен аспект.
- ✓ Причини за дихателна недостатъчност.
- ✓ Клиника и параклинични изследвания при ДН. Степени на ДН по клинични и газови показатели.
- ✓ Терапевтично поведение при дете с ДН.
- ✓ Етиология, патогенеза, клиника, диагноза и лечение на стафилококова пневмония.
- ✓ Етиология, патогенеза, клиника, диагноза и лечение на пневмококова пневмония.
- ✓ Етиология, патогенеза, клиника, диагноза и лечение на микоплазмена пневмония.
- ✓ Етиология, патогенеза, клиника, диагноза и лечение на вирусна пневмония.
- ✓ Етиология, патогенеза, клиника, диагноза и лечение на микоплазмена пневмония.
- ✓ Етиология, патогенеза, клиника, диагноза и лечение на пневмоцистна пневмония.

12. Особености на туберкулозата в детската възраст. 3

- ✓ Световни тенденции в разпространението.
- ✓ Значение на БДЖ за предпазване от туберкулоза.
- ✓ Епидемиология.
- ✓ Клинико-рентгенологично представяне на различните форми на белодробна ТБК.
- ✓ Лечение.
- ✓ Значение на първичната и вторичната резистентност на щамовете днес.

13. Анатомио-физиологични особености на сърдечно-съдова система. 3

Остра сърдечна недостатъчност.

- ✓ Анатомио-физиологични особености на сърдечно-съдова система в детската възраст.
- ✓ Клинични изводи за особеностите в детската възраст.
- ✓ Остра сърдечно-съдова недостатъчност – определение.
- ✓ Патогенеза и етиология на острата сърдечно – съдова недостатъчност.
- ✓ Клинични прояви на сърдечно-съдова недостатъчност.
- ✓ Спешно поведение при остра сърдечно-съдова недостатъчност.
- ✓ Прогноза на сърдечно-съдовата недостатъчност.

14. Вродени кардиопатии (ВСМ). Придобити заболявания на сърцето. 3
Ендокардити, миокардити, перикардити.

- ✓ Класификация на вродените кардиопатии.
- ✓ Клиника на вродените сърдечни малформации с десно-ляв шънт
- ✓ Клиника на вродените сърдечни малформации с ляво-десен шънт.
- ✓ Клиника на вродените сърдечни малформации без шънт.
- ✓ Функционални изследвания на сърдечно-съдовата система с оглед диагнозата на ВСМ.
- ✓ Лечение на вродените кардиопатии.
- ✓ Етиология и патогенеза на острия миокардит.
- ✓ Клинични прояви на миокардитите. Доказателства за миокардното увреждане.
- ✓ ДД на миокардитите.
- ✓ Лечение.
- ✓ Ендокардит – етиология, патогенеза, клиника.
- ✓ Перикардити – етиология, клиника. Поведение при тампонада на перикарда.

15. Ставен синдром. Болести на съединителната тъкан. 3

- ✓ Определение на понятието ставен синдром.
- ✓ Патогенеза на болестите на съединителната тъкан.
- ✓ Основни клинични единици:
 - Остър ставен ревматизъм – особености в детската възраст. Лечение и профилактика на ревматичната болест.
 - Led.
 - Ревматоиден артрит.
 - Панартерит.
 - Дерматомиозит.
- ✓ Диагноза и ДД на заболявания, протичащи със ставен синдром.
- ✓ Принципи на лечение.

16. Анатомо-физиологични особености на отделителната система. 3
Уроинфекции.

- ✓ Функционални възрастови особености на отделителната система.
- ✓ Методи на изследване на отделителната система в детската възраст – анамнеза, физиологични и лабораторни.
- ✓ Етиология и патогенеза на уроинфекциите.
- ✓ Клинични особености на уроинфекциите – цистит, пиелонефрит.
- ✓ Лабораторна и микробиологична диагноза.
- ✓ ДД на уроинфекциите.
- ✓ Принципи на лечение и прогноза.
- ✓ Аномалии на отделителната система.
- ✓ Нощно напикаване.

17. ДД на оточния синдром. Нефротичен синдром. 3

- ✓ Видове отоци – патогенетични механизми.
- ✓ Дефиниция на нефротичен синдром.
- ✓ Класификация на нефротичния синдром.

- ✓ Патогенеза.
 - ✓ Клинични варианти на нефротичен синдром и тяхното разграничаване.
 - ✓ Прогноза на н.с в зависимост от морфологичните варианти.
 - ✓ Принципи на лечение на н.с.
 - ✓ ДД на други синдроми протичащи с отоци. Лечение на оточния синдром.
- 18. Хематурия. Нефрити.** 3
- ✓ Определение на хематурията.
 - ✓ Диагноза и ДД на хематурията.
 - ✓ Определение на гломерулонефрита. Патогенеза.
 - ✓ Остър гломерулонефрит.
 - ✓ Хронични гломерулонефрити.
 - ✓ Нефробластом.
 - ✓ Нефролитиаза.
- 19. Повръщания в детската възраст.** 3
- ✓ Значение на повръщането, като един от най-честите симптоми в детската възраст.
 - ✓ Заболявания, при които повръщането е основен или водещ симптом.
 - ✓ ДД на повръщането в зависимост от характеристиката му
 - ✓ Поведение на лекаря при дете с повръщане.
- 20. Хронични диарии.** 3
- ✓ Определие за хронични диарии.
 - ✓ Синдром на малабсорбция.
 - ✓ ДД на дете с хронична диария.
 - ✓ Поведение при дете с хронична диария.
- 21. ДД на коремната болка в детската възраст.** 3
- ✓ Значение на коремната болка, като един от най-честите симптоми в детската възраст – разглежда се във възрастов аспект.
 - ✓ Заболявания, при които коремната болка е основен или водещ симптом.
 - ✓ ДД на коремната болка в зависимост от характеристиката му.
 - ✓ Поведение на лекаря при дете с коремна болка.
- 22. Двигателни нарушения в детска възраст - церебрална парализа, Остри и хронични вяли парализи.** 3
- 23. ДД на гърчовете в детската възраст.** 3
- ✓ Определението на понятието гърч.
 - ✓ Патогенеза и етиология.
 - ✓ Класификация на гърчовете.
 - ✓ Възрастови особености на гърчовете.
 - ✓ Диагноза и ДД на най-често срещаните гърчове в детската възраст.
 - ✓ Поведение при гърч.

- 24. Изоставяне в умственото развитие.** 3
- ✓ Причини и степени на умствено изоставане.
 - ✓ Клиника на умственото изоставане.
 - ✓ Повлияване на умственото изоставане – възможности.
- 25. Най-честите ендокринопатии. Диабет.** 3
- ✓ Основни функционални отклонения във функциите на щитовидната жлеза:
 - Хипо и хипертиреозидизъм. Клинични прояви. Вроден хипотиреоидизъм.
 - Тиреоидити и тиреомегалии.
 - ✓ Остра надбъбречна недостатъчност – етиология, клиника, лечение.
 - ✓ Вроден адреногенитален синдром – причини, клиника, диагноза, лечение.
 - ✓ Класификация на диабета по СЗО.
 - ✓ Етиология на детския диабет. Значението на генетичните фактори.
 - ✓ Патогенеза на диабета.
 - ✓ Клинични особености на диабета в различните възрасти.
 - ✓ Диагноза – критерии.
 - ✓ Усложнения на захарния диабет.
 - ✓ Диабетна кома и
 - ✓ Хипогликемична кома – ДД.
 - ✓ Лечение на захарния диабет
 - ✓ Лечение на диабетна кетоацидоза.
- 26. Пубертет. Отклонения в растежа.** 3
- ✓ Физиологични основи на пубертета.
 - ✓ Нормален пубертет. Полова характеристика.
 - ✓ Ранен и преждевременен пубертет – етиология, клиника, поведение.
 - ✓ Късен пубертет – етиология, клиника, поведение.
 - ✓ Фактори на растежа – генетични, хормонални, алиментарни, средови, социални и др.
 - ✓ Нисък ръст – етиология,
 - ✓ Видове нанизъм – пропорционален и диспропорционален, поведение.
- 27. Анатомио-физиологични особености на кръвотворна система. Анемии.** 3
- ✓ Анатомио-физиологични особеност на кръвотворенето във възрастов аспект.
 - ✓ Класификация на анемиите.
 - ✓ Недоимъчни анемии – етиология, клиника, диагноза и лечение.
 - ✓ Хипо и арегнераторни анемии – етиология, клиника, диагноза и лечение.
 - ✓ Хемолитични анемии, остри и хронични – етиология, клиника, диагноза и лечение.
- 28. Хеморагични диатези.** 3
- ✓ Определение на понятието.
 - ✓ Фактори на нормалната хемостаза и възможните им отклонения. Класификация на
 - ✓ Хеморагичните диатези.

- ✓ Разглеждат се в диференциално диагностичен план основните видове хеморагични
- ✓ Заболявания.
- ✓ Поведение на лекаря при дете с хеморагична диатеза.

29. Злокачествени заболявания. Малигнени. Хемопатии. 3

- ✓ Честота и значение на злокачествените заболявания в детската възраст.
- ✓ Възрастова характеристика.
- ✓ Най-чести злокачествени заболявания в детската възраст.
- ✓ Левкемии.

30. Спешни състояния в детската възраст. Злополуки и отравяния. Коматозни състояния в детската възраст. 3

- ✓ Причини, клиника и поведение на лекаря при най-честите спешни състояния в педиатрията:
 - Шок;
 - Удавяне;
 - Топлинен и слънчев удар;
 - Удар от електрически ток.
- ✓ Отравяния: обща характеристика, честота, възрастов аспект; причини; най-чести отравяния в детската възраст; поведение при дете с известно и неизвестно отравяне.

Общо: 90

УПРАЖНЕНИЯ

Тема	часове
1. Особенности на анамнезата в детската възраст. Особенности на физикалното изследване в детската възраст.	4
2. АФО и изследване на дихателната система. АФО и изследване на сърдечно-съдовата система.	4
3. АФО и изследване на храносмилателната и ендокринната система. АФО и изследване на отделителната и кръвотворната система.	4
4. АФО и изследване на нервната система. Нервно психическо развитие.	4
5. Физическо развитие. Акцелерация. Естествено хранене и захранване.	4
6. Изкуствено и смесено хранене. Хранителни нарушения.	4
7. Калциево-фосфорна обмяна. Рахит и рахитоподобни състояния. Колоквиум – Хранене на кърмачето и малкото дете, физическо развитие и нервно психическо развитие.	4

8. Инфекции у новороденото – вродени и придобити.	4
9. ДД на жълтениците у новороденото и кърмачето. Родови травми на новороденото.	4
10. Колоквиум – Новородено.	4
11. Остри инфекции на горните дихателни пътища. Бронхиолит	4
12. Пневмонии – особености в клиничното протичане според етиологичния причинител.	4
13. Муковисцидоза. Хронични пневмонии. Чуждо тяло в дихателните пътища.	4
14. Бронхиална астма.	4
15. Туберкулоза в детската възраст. Лечение на болестите на дихателната система	4
16. Физикално изследване на сърдечно-съдовата система. Преход от фетално към адултно кръвообръщение.	4
17. Вродени кардиопатии с ляво-десен шънг, Вродени кардиопатии с дясно-ляв шънг.	4
18. Вродени кардиопатии без шънг. Сърдечна недостатъчност. Ритъмни нарушения в педиатрията.	4
19. Миокардити, перикардити. ДД на ставен синдром в педиатрията.	4
20. Колагенози и васкулити. ДД на фебрилитет.	4
21. Уроинфекции. Аномалии на отделителната система. ДД на отоците. Нефротичен синдром.	4
22. ДД на хематуриите. Нефрити. Остра бъбречна увреда.	4
23. ДД на повръщането и ДД на коремната болка и запек.	4
24. ДД на хроничните диарии. Дехидратация. Водно-солева реанимация.	4
25. ДД на гърчовете. Особенности на коматозните състояния в детската възраст.	4
26. Захарен диабет. Болести на щитовидната жлеза.	4
27. Нормален пубертет. Патология на пубертетното развитие. на нарушения растеж- ДД нисок ръст, ДД висок ръст.	4

28. ДД на анемиите. Левкемии. ДД на лимфоаденомегалиите.	4
29. ДД на хепатоспленомегалията.	4
30. Спешни състояния – отравяния и други злополуки.	4
Общо:	120

ВЪПРОСНИК ЗА ИЗПИТ

1. Растеж и развитие на детето. Периоди в детска възраст. Фактори, определящи растежа и развитието. Оценка на физическото развитие - показатели на растежа. Показатели на съзряването. Пубертет.
2. Нормално нервно - психическо развитие: основни етапи на ННР – груба моторика, зрение и фина моторика, слух, реч, говор, социално, емоционално и поведенческо развитие. Изоставане в ННР. Интелектуален дефицит. Разстройство от аутистичния спектър.
3. Детска смъртност
4. Хранене
5. Болести свързани с храненето – намален тегловен прираст, недोхранване
6. Болести свързани с храненето - затлъстяване.
7. Нарушения в калциево-фосфорната обмяна. Рахит и рахитоподбни състояния. Спазмофилия. Хипервитаминоза Д.
8. Жълтеници у новороденото.
9. Вродени инфекции при новороденото и кърмачето.
10. Придобити инфекции на новороденото.
11. Родови травми.
12. Хипоксемично-исхемична енцефалопатия. Гърчове на новороденото.
13. Хеморагична болест на новороденото. Профилактика с вит. К
14. Алергични заболявания.
15. Инфекции на горните дих пътища. ДД на дете със стридор.
16. Инфекции на долните дихателни пътища. Бронхиолит.
17. Остри пневмонии.
18. Хронични белодробни инфекции. Муковисцидоза.
19. Туберкулоза.
20. Бронхиална астма
21. Дихателна недостатъчност
22. ДД на повръщането
23. ДД на остра и хронична коремна болка
24. ДД на хронични диарии
25. ДД на запек
26. Анатоомо-физиологични особености на ССС. Циркулаторни промени след

раждането.

27. ВСМ с ляво-десен шънт

28. ВСМ с дясно-ляв шънт

29. ВСМ с обструкция в изхода на камерите

30. Сърдечни ритъмни и проводни нарушения в детска възраст

31. Придобити заболявания на сърцето: инфекциозен ендокардит, миокардит, перикардити, кардиомиопатии.

32. Артрити - ювенилен идиопатичен артрит, ревматизъм, реактивен, септичен.

33. Колагенози и васкулити - системен лупус еритематодес, дерматомиозит.

склеродермия, пурпура на Schonlein-Henoch, нодозен полиартериит, болест на Kawasaki

34. Инфекции на отделителната система. ВУР.

35. Нефротичен синдром. ДД на отоци.

36. Остри и хронични гломерулонефрити.

37. ДД на хематурия

38. Остра бъбречна увреда. Хемолитико-уремичен синдром.

39. ДД на артериална хипертония.

40. Анемии вследствие недостатъчна продукция на еритроцити /анемия на Fanconi/ или неефективна еритропоеза /желязодефицитна анемия, анемия при недоимък на фолати/.

41. Анемии вследствие увеличена деструкция на еритроцитите – хемолитични анемии /наследствена сфероцитоза, дефицит на глюкозо - б-дехидрогеназа, таласемични синдроми/

42. ДД на хеморагични диатези. Коагулопатии. Хемофилии. Болест на von Willebrand. Други коагулопатии.

43. ДД на хеморагични диатези. Тромбоцитопении – имунни, други тромбоцитни нарушения.

44. Левкемии

45. Лимфоми - болест на Hodgkin, нехочкинови лимфоми

46. Солидни злокачествени тумори - тумор на Wilms, невробластом

47. Захарен диабет

48. Заболявания на щитовидната жлеза – хипотиреоидизъм и хипертиреоидизъм.

49. Болести на надбъбречната жлеза - вродена надбъбречна хиперплазия, синдром на Cushing, болест на Addison

50. Физиология на пубертета.

51. Нисък ръст

52. Преждевременно полово развитие. Късен пубертет.

53. Пароксизмални състояния в детска възраст - епилептични и неепилептични. Фебрилни гърчове. Чести епилептични синдроми.

54. Заболявания на централния двигателен неврон. Детска церебрална парализа

55. Заболявания на периферния двигателен неврон: спинална мускулна атрофия, мускулна дистрофия на Duchenne, полирадикулоневрит на Guillain – Barre.

56. Остри енцефалити и енцефалопатии.

57. Хидроцефалия. Вродени грешки на обмяната. Левкодистрофии. Други енцефалопатии.

58. Злополуки.

59. Отравяния
60. Имунни дефицити
61. Първична и вторична профилактика, скрининг програми, генетична консултация

ЛИТЕРАТУРА ЗА ПОДГОТОВКА

1. Курс лекции и упражнения за студенти по медицина в MS Office 365/Share point.
2. Педиатрия. Илюстриран учебник. Т. Lisauer, W. Caroll, A. Craft, М. Бошева. Лакс бук, Пловдив, 2018.
3. Педиатрия. Учебник за студенти. И. Литвиненко, Д.Авджиева-Тзавела (ред.). Арбилис, София, 2019.
4. Пропедевтика на детските болести. Шумналиева, П., Д. Авджиева, И. Литвиненко, Медикон Евентс 2021.

Съставил:

(Проф. д-р Миротлава Бошева, д.м.)

Учебната програма е обсъдена и приета на заседание на катедра „Детски болести, фармакология, инфекциозни болести, епидемиология и тропически болести“, протокол № 5. от 12.02.2024г.

Р-л- катедра ...

(Доц. д-р Христо Бургазлиев)

Учебната програма е приета и обсъдена на Факултетен съвет на Медицински факултет, протокол № 3. от 15.02.2024г.

Научен секретар на ФС: ...

(Гл. ас. д-р Руска Ненкова)

УНИВЕРСИТЕТ “ПРОФ. Д-Р АСЕН ЗЛАТАРОВ” – БУРГАС
ФАКУЛТЕТ ПО МЕДИЦИНА
КАТЕДРА „АНЕСТЕЗИОЛОГИЯ, АКУШЕРСТВО И
ГИНЕКОЛОГИЯ, ХИРУРГИЯ, ОРТОПЕДИЯ, ТРАВМАТОЛОГИЯ,
УРОЛОГИЯ, НЕВРОХИРУРГИЯ, СПЕШНА И ИНТЕНЗИВНА
МЕДИЦИНА”

УТВЪРЖДАВАМ

ДЕКАН:

/проф. д-р Христо Бозов, дм/

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Учебна дисциплина:	АКУШЕРСТВО И ГИНЕКОЛОГИЯ
Специалност:	МЕДИЦИНА
Професионално направление:	7.1. МЕДИЦИНА
Образователно-квалификационна степен:	МАГИСТЪР
Форма на обучение:	РЕДОВНА
Професионална квалификация:	ЛЕКАР

Бургас, 2023 г.

ИЗВАДКИ ОТ УЧЕБНИЯ ПЛАН

1. ОБЩИ ПАРАМЕТРИ НА ДИСЦИПЛИНАТА					
Обща учебна заетост (часове):		330		Кредити: 11	
Аудиторна заетост	Извънаудиторна заетост		Аудиторна заетост	Извънаудиторна заетост	
210	120		7	4	
Вид на дисциплината:	Брой часове в седмица: /лекции + упражнения/		<i>Курс:</i>	<i>Семестър:</i>	
ЗАДЪЛЖИТЕЛНА	2+3 / 2+2 / 2+3		IV и V	VIII, IX, X	
2. УЧЕБНИ ФОРМИ					
Аудиторна заетост:	Часове	Кредити	Извънаудиторна заетост:	Часове	Кредити
Лекции	90	3,0	Консултации (работа с преподавател)	60	2,0
Семинарни занятия	–	–	Самостоятелна работа	60	2,0
Практически занятия	120	4,0			
3. ОЦЕНЯВАНЕ И КОНТРОЛ					
Форми за оценяване и контрол				Относителен дял в общата оценка	
Сесийно оценяване: Изпит				0.4	
Семестриално (текущо) оценяване:				0.6	
Форми на семестриален контрол:					
- Присъствие на учебни занятия				0.3	
- Колоквиум				0.7	

АНОТАЦИЯ

на дисциплината „АКУШЕРСТВО И ГИНЕКОЛОГИЯ“

Дисциплината „Акушерство и гинекология“ е основна в обучението на студентите по медицина. Тя дава обширни познания в областите анатомия и физиология на женската полова система, протичането на нормалната бременност и нормалното раждане, нормалния послеродов период. Изучава патология на бременността, патологично раждане – седалищно и коси предлежания, оперативното родоразрешение, мануална помощ, мануална екстракция при седалищно предлежание. Изучава и преподава различните патологични състояния свързани с бременността – преекламписия, кръвотечения по време на бременността – плацента превия, аблацио плаценте и др., кръвотечения в плацентарния и ранния послеродов период, коагулопатиите в акушерството. Нервно-хормонална регулация на менструалния цикъл. Изучават се доброкачествените и злокачествените заболявания на женските гениталии – етиология, патогенеза, класификации, морфологичен субстрат, диагностичните методи, клиничната картина, диференциалната диагноза, консервативното и оперативното лечение, профилактиката и прогнозата. Основната цен на обучението е да изгради у студента – медик правилно и логично клинично мислене, способност за оценка на критичните състояния в акушерството и гинекологията, основните симптоми и синдроми в акушерството и гинекологията, способност за изграждане на лечебно-диагностичен план, познания за превенцията и профилактиката при бременността и заболяванията на женската полова система.

Основни задачи на учебната програма

Усвояване на прийомите за наблюдение на бременността и раждането. Усвояване на техниката за водене на раждането в различните периоди на раждането при главично и седалищно раждане. Овладяване на антенаталния скрининг при бременност. Откриване на ранните симптоми на акушерските усложнения по време на бременността, раждането, ранния и късен послеродов период. Овладяване на прийомите за оказване на спешна акушерска помощ при застрашаващи живота на бременната и плода състояния – преекламписия, еклампсия, кръвотечения. В областта на гинекология основните задачи на обучението са свързани с придобиване на познания за симптомите и синдромите при гинекологичните заболявания, спешните състояния в гинекологията, основните правила на гинекологичното изследване, принципите на консервативното и оперативното лечение. В преддипломния стаж, стажант – лекарите ежедневно участват в дейността на акушеро-гинекологичните екипи, визитации, водене на болничната документация, пълноценно участие в диагностичния процес, асистирание при раждане и при гинекологични операции.

Очаквани резултати

След завършването на обучението по акушерство и гинекология студентите трябва да са усвоили следните теоретични знания и практически умения:

В областта на акушерството:

- ✓ Снемане на акушерска анамнеза, попълване на медицинската документация и подготовка на бременната за раждането.
- ✓ Оформяне и водене на акушерска болнична документация, епикриза.
- ✓ Акушерска пелвиметрия, измерване на коремна обиколка и височината на fundus uteri.

- ✓ Аускултация на сърдечни тонове на детето с акушерска слушалка. Разпознаване на шумове и тонове.
- ✓ Работа с акушерски монитор и интерпретация на резултатите.
- ✓ Вагинален преглед за диагноза на бременността и срока ѝ в първото тримесечие.
- ✓ Акушерски статус – вагинален преглед по време на раждането.
- ✓ Включване на венозна инфузионна система за стимулация и индукция на раждането.
- ✓ Асистенция при раждане.
- ✓ Водене на плацентарен период – метод на Креде, оглед на плацентата, ципите и меките родилни пътища за установяване на тяхната цялост.
- ✓ Участие и асистенция при раждане с епизиотомия и възстановяване разкъсванията на меките родилни пътища.
- ✓ Аспирация на носоглътка и стомах при новородено, връзване на пъпна връв, обдишване с балон, пункция на пъпна вена.
- ✓ Стерилно третиране на пъпния остатък и на очите
- ✓ Проследяване на родилки в пуерпериума – палпация на матката и преценка на лохиите.
- ✓ Сваляне на конци от епизиотомия и цезарово сечение, грижи за следоперативната рана.
- ✓ Грижи за млечните жлези и техника на кърменето.
- ✓ Вземане на лохиален секрет за микробиологично изследване при патологичен пуерпериум, урокултура, хемокултура.
- ✓ Преглед и подготовка на пациентки за прекъсване на бременност по желание – необходима документация, асистенция при интерупцио, проследяване на пациентки след интерупцио и венозна анестезия, предписване на рецепти.
- ✓ Асистенция и обсъждане на случаи при пренатална диагностика – РАЦ и хориална биопсия, обработка и изпращане на материали за хистологично и генетично изследване.
- ✓ Насочване и интерпретация на бременна на термин за Ro пелвиметрия.

В областта на гинекологията

- ✓ Гинекологичен преглед в консултативен кабинет.
- ✓ Приемане и обработка на нови болни в гинекологична клиника, участие в седяща визитация и подготовка за операция.
- ✓ Предоперативни и постоперативни грижи.
- ✓ Поставяне и сваляне на уретрален катетър.
- ✓ Сваляне на дрен.
- ✓ Асистенция при пробно абразиво, щрих абразиво и колпопункция.
- ✓ Снемане на анамнеза, статус и назначаване на изследвания при жени с репродуктивна недостатъчност.
- ✓ Определяне на цервикс скор, фоликулометрия и други тестове за овулация.
- ✓ Извършване на експресни хормонални тестове за определяне на овулация.
- ✓ Извършване на тестове за хламидийна инфекция.
- ✓ Нативна микроскопия на влагалищно съдържимо.
- ✓ Вземане на влагалищно съдържимо за микробиологично и цитологично изследване.
- ✓ Вземане и интерпретация на влагалищна цитология и тест на Инслер.
- ✓ Запознаване с инструментариума и техниката за извършване на хистеросалпингография и хидротубация.
- ✓ Запознаване с инструментариума и техниката на колпоскопията.

Структура на учебното съдържание: В преподаването по дисциплината се провеждат лекции, семинарни упражнения и се задават задачи за самостоятелна работа.

Методи и средства на преподаване: Методите на обучението са начин за работа на университетския преподавател и студента, с помощта на които се постига овладяване на знанията, уменията и навиците, формира се светогледът на студентите и се развиват техните способности. По дисциплината „АКУШЕРСТВО И ГИНЕКОЛОГИЯ“ се използват следните методи и средства: лекция с дискусия и обсъждане; снемане на анамнеза и статус и представяне на пациенти пред преподавателя; дискутиране на необходими изследвания, диференциални диагнози и терапия; интерактивни методи; презентации; виртуални пациенти. Студентите предварително се запознават с теоретичната част преди всяко упражнение. Всяко упражнение завършва с малък тест върху материала от предходното упражнение.

Форми на обучение: Изучаването на дисциплината се осъществява в следните форми:

1. Лекции, в които се дават основните теоретични знания по разглежданите теми. По част от темите и подтемите, които могат да се изучават самостоятелно от учащите се, лекциите са въвеждащи. Те разкриват същността на въпросите, попадащи в обсега на темите и насочват към самостоятелна работа по препоръчаната литература. Успоредно с лекционния материал ще се провеждат и разисквания по теоретичните въпроси, решаване на задачи, свързани с практическото прилагане на разглежданите методи, решаване на дидактически тестове и казуси и др.

2. Консултации за изясняване на основни понятия, статистически характеристики и др. и насочване към специфичните им особености, с оглед преодоляване на трудности при самостоятелната работа и др.

3. Самостоятелната работа на студентите се организира чрез комуникация по електронната поща, съвместна работа по научни и професионални задачи, покриването на текущи тестове по зададена тема от преподавателя, провеждащ упражненията и др.

Предварителни изисквания към основните знания и умения на студентите

Студентите следва да познават анатомията и физиологията на отделните видове тъкани в човешкия организъм и в частност на ЖПС и прилежащите органи в коремна кухина и малкия таз. Очаква се да добият широки познания за етиологията, диагнозата, лечението и профилактиката на заболяванията в Акушерството и Гинекологията. Студентите следва да усвоят практически умения за диагноза и терапия на пациенти от амбулатория и стационар, поведение в предродилна и родилна зала, както и участие в процеса на раждане и оперативни интервенции. В съвременните условия на медицинска практика по време на студентство се очаква развиване на умения за работа в екип и комуникационни умения с пациенти.

Форми на оценяване на придобитите знания

При оценка на знанията на студентите се прилага комбинация от съвременни и класически методи.

Текущ контрол:

- ✓ Устно препитване преди провеждане на практическото занятие
- ✓ Тестове
- ✓ Семинарни занятия - дискусии
- ✓ Оценка и заверка на протоколите в края на упражнението
- ✓ Колоквиум с тестова част и устно препитване

Семестриален изпит:

- ✓ Практически изпит
- ✓ Тест
- ✓ Теоретичен изпит с писмена част, съхранявана в архива на катедрата и устна част пред комисия от хабилитирани преподаватели.

Държавен изпит:

- ✓ Практически изпит
- ✓ Тест
- ✓ Теоретичен изпит с писмена част, съхранявана в архива на катедрата и устна част пред комисия от хабилитирани преподаватели.

СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА ЛЕКЦИИ

VIII семестър – 15 седмици по 2 часа

№ по ред	Тема	Лекции ч.
1.	<i>Физиология на женските полови органи. Ендометриален и овариален еквивалент на менструацията. Нервно-хормонална регулация на менструацията.</i> Нервно-хормонална регулация на менструалния цикъл. Менструален цикъл и неговата физиология.	2
2.	<i>Плацентата – анатомия и биология. Околоплодни води и обвивки. Пълна връв. Фетоплацентарна единица.</i> Формиране на плацентата. Функция на маточно-плацентарна-фетална единица. Пълна връв. Околоплодна течност. Амниоцентеза. Амниоскопия.	2
3.	<i>Морфологични и функционални промени в организма на бременната жена.</i> Изменение в половата система. Екстрагенитални промени при бременност.	2
4.	<i>Диагноза на ранна и напреднала бременност. Хигиена и диета на бременността.</i> Въведение в проблема. Клинични методи на диагноза. Допълнителни методи. Хигиенни норми на бременността – трудова дейност, почивка, облекло, полов живот, хранене, грижи в семейството и ЖК.	2
5.	<i>Нормално раждане. Причини за настъпване на раждането. Периоди.</i> Определение за раждането като физиологичен акт. Фактори обуславящи раждането – родов обект, родилни сили, родилна дейност. Причини за настъпване на раждането. Теории. Регистриране на родилна дейност. Партограма на Фридман – характеристика на фазите. Характеристика на протрахирането и преципитарното раждане.	2
6.	<i>Нормално раждане – водене на периодите на раждането.</i> Определение за нормално раждане. Периоди на раждането. Механизъм на раждането – актове и моменти при преднотилно и седалищно предлежание.	2

7.	Раждане при седалищно предлежание на плода. Значението му за перинаталната детска смъртност и неонаталното увреждане на плода с късните му последици. Въведение. Честота на седалищното раждане. Класификация на седалищното предлежание. Механизъм на раждане при седалищно предлежание. Показания и условия за вагинално раждане.	2
8.	Седалищно предлежание и показания за цезарово сечение. Водене периода на изгонване – мануална помощ, мануална екстракция. Мястото на седалищното предлежание в структурата на перинаталната детска смъртност, родови травми и късните му последици.	2
9.	Раждане при аномалии на главично предлежание. Напречно и косо положение на плода. Атипично раждане. Дълбоко право задно тилно предлежание. Дефлексионни главични предлежания. Първично патологични предлежания при тилно предлежание. Напречно и косо предлежание на плода.	2
10.	Многopлодна бременност. Раждане при многоплодна бременност. Обезболяване на раждането. Увод, исторически бележки. Видове близнаци. Диагноза на многоплодната бременност. Развитие на многоплодната бременност и придружаващата я патология. Раждане. Усложнения по време на раждането за майката и плода. Обезболяване на раждането.	
11.	Разстройства на раждането от страна на изгонващите сили. Родова слабост. Прекомерно силна родова дейност. Определение за динамични дистокии. Мониторирание на родовата дейност и състоянието на плода. Клиника и поведение на динамичните дистокии.	2
12.	Ненавременно прекъсване на бременността. Аборти. Въведение. Определение на понятието аборт. Видове аборти – характеристика и етиология. Диагноза и клинична картина. Лечение и прогноза.	2
13.	Преждевременно раждане. Преносена бременност. Преждевременно раждане. Клиника и поведение при заплашващо и започнало преждевременно раждане. Преносена бременност – диагноза и поведение.	2
14.	Родов травматизъм за майката и плода. Разкъсване на мекия родов канал. Руптура на матката. Въведение в проблема. Класификация на травмите на майката. Класификация на травмите на плода.	2
15.	Патология на обвивката на плода. Гроздовидна бременност. Хорионепителиом. Хидрамнион. Олигохидрамнион. Въведение в проблема. Гроздовидна бременност – клиника, диагноза, ДД и лечение. Хорионепителиом – клиника, диагноза, ДД и лечение. Хидрамнион и Олигохидрамнион.	2
	Общо:	30 ч

IX семестър – 15 седмици по 2 часа

№ по ред	Тема	Лекции ч.
1.	Тазови дистокии. Класификация. Водене на раждането при тазови дистокии. Определение. Видове дистокии. Тесен таз – класификация.	2

	Диагноза на тесни тазове. Механизъм на раждане в тилно предлежание при различните видове тесни тазове. Прогноза на бременността и раждането при тесните тазове.	
2.	Форцепс – условия, индикации, налагане и техника на изходящи и коси щипци. Вакуум екстрактор – условия, индикации, техника. Мястото му в съвременното акушерство. Родов травматизъм за плода.	2
3.	Кръвотечения по време на раждане. Плацентарния и ранния постплацентарен период. Борба с острата кръвозагуба в акушерската практика. Въведение в проблема. Причини за кръвотеченията по време на раждането. Плацентарен период – водене и профилактика на кръвотеченията. Кръвотечения в плацентарния период – причини диагноза, поведение. Кръвотечения в ранния плацентарен период. Хеморагичен шок.	2
4.	Пуерперален период. Лактация и аномалии на лактацията. Мастит. Рагади. Инволюция на матката. Вид, количество и характер на лохиите. Общо състояние на жената и грижи за функцията на тазовите резервоари. Лактация – физиологични основи и аномалии. Грижи за млечните жлези. Мастит. Рагади.	2
5.	Патология на пуерпералния период. Пуерперални инфекции. Пуерперален тромбоз. Отклонение и обратно развитие на органите в пуерпериума. Пуерперални инфекции. Значението на микробиологичното изследване за лечението на пуерпералните инфекции.	2
6.	Повръщане по време на бременност (Ранни токсикози). Определение, честота. Епидемиология. Видове ранни токсикози. Патофизиология и патологични промени при ранните токсикози. Диагноза и клинична картина. Диференциална диагноза. Лечение. Терапевтичен аборт.	2
7.	Хипертензивни заболявания и бременност (Късни токсикози – прееклампсия, еклампсия). Исторически бележки и епидемиология. Терминология и класификация. Етиология и патогенеза. Клиника, диагноза и диференциална диагноза. Поведение и лечение.	2
8.	Кръвотечения през втората половина на бременността. Плацентна прекия. Преемременно отлепване на нормално място прикрепена плацентата. Въведение в проблема и значението му за перинаталната и майчина смъртност. Плацентна прекия. Абрупцио плаценте. ДИК – синдром – диагноза и поведение.	2
9.	Депресивни състояния на плода. Асфиксия на плода и новороденото. Мероприятия за борба с депресивните състояния на плода и новороденото. Увод. Терминология. Определение на понятието фетален дистрес. Етиология. Форми на асфиксия. Патофизиологични и биохимични промени при фетален дистрес. Диагноза на интранаталната заплаха на плода. Класически и съвременни диагностични методи. Профилактика и лечение на феталния дистрес.	2
10.	Родов травматизъм на новороденото. Честота, медико-социални и организационни аспекти на проблема. Условия за възникване на родов	2

	травматизъм. Видове травматизъм. Профилактика на родовия травматизъм.	
11.	Анатомо-физиологични особености на новороденото дете. Адаптационен синдром. Характеристика на ранния неонатален период. Адаптационен синдром. Гранични състояния между физиологията и патологията като клинична изява и адаптационен синдром.	2
12.	Хемолитична болест на плода и новороденото. Исторически данни. Честота. Определение. Етиопатогеничен механизъм за възникване на ХБПН. Пре- и постнатално диагностициране на ХБПН. Клинични форми. Лечение ДД на хипербилирубинемията и хемолитичните жълтеници в неонаталния период. Профилактика на ХБПН.	2
13.	Безплодие в семейството. Въведение в проблема, социалната му и морална значимост. Женски и мъжки стерилитет. Женски стерилитет – клиника, видове. Методи за изследване. Лечение и неговата ефективност. Оплождане in vitro.	2
14.	Болести предавани по полов път (БППП). Определение и общи понятия. Видове. Клиника и лечение. БППП и стерилитет при жената и мъжа. БППП и бременност и раждане.	2
15.	Аномалии в положението на матката и другите генитални органи. Десцензус и пролапс на матката и влагалището. Етиология и патогенеза – предразполагащи фактори. Диагноза – обективно и уродинамично изследване. Клиника, профилактика и лечение.	2
	Общо:	30 ч

X семестър – 15 седмици по 2 часа

№ по ред	Тема	Лекции ч.
1.	Остър корем в гинекологията. Определение. Видове. Диагностичен и терапевтичен алгоритъм. Оперативна тактика и стратегия. Усложнения.	2
2.	Извънматочна бременност. Тубарен аборт и руптура. Въведение в проблема и значението му в практиката. Определение за ектопична бременност. Видове. Причини. Протичане и изход на извънматочна бременност. Диагноза и клинична картина. Диференциална диагноза със спешни състояния в хирургията. Поведение и лечение на острия перитонеален синдром.	2
3.	Дисфункционални маточни кръвотечения. Аменорея. Дисменорея. Определение. Обзор на съвременните схващания по проблема. Класификация. Клиника, диагностика и особености при дисфункционалните маточни кръвотечения в пубертета и климактериума. Аменорея. Дисменорея.	2
4.	Доброкачествени тумори на матката. Миома утери. Ендометриоза. Анатомична характеристика и класификация. Клинична картина, диагноза и ДД при миома. Ендометриоза –	2

	етиология и класификация. Ендометриоза – клиника, диагноза, ДД.	
5.	Доброкачествени тумори на матката. Миома утери. Ендометриоза. Лечение – консервативно, оперативно. Ендометриоза – лечение.	2
6.	Възпалителни заболявания на аднексите, параметрите и тазовия перитонеум. Ролята на микроорганизмите и пътищата за проникването им към ЖПО. Асцендентна инфекция – най-честа. Интраканикуларна и лимфогенна инфекция. Аднексит и параметрит.	2
7.	Злокачествени тумори на матката. Карцинома коли и корпус карцином. Саркома утери. Рак на маточната шийка. Рак на маточното тяло. Сарком на матката. Етиология, патогенеа, класификации, стадиране и стадиращи системи. Предоперативно стадиране. Планиране на лечението – консервативно и оперативно.	2
8.	Злокачествени тумори на матката. Карцинома коли и корпус карцином. Саркома утери. Рак на маточната шийка. Рак на маточното тяло. Сарком на матката. Оперативно лечение. Видове операции. Оперативна техника.	2
9.	Яйчникови тумори. Класификация. Обща и специална характеристика и симптоматика. Доброкачествени и злокачествени яйчникови тумори. Въведение в проблема. Класификации. Етиология, патогенеза, патологоанатомия, стадиране, стадиращи системи. Предлечебна обработка на болната. Планиране на лечението	2
10.	Яйчникови тумори. Доброкачествени и злокачествени яйчникови тумори. Комплексно лечение. Видове оперативни интервенции. Мястото на адювантната и неоадювантната терапия в лечението на овариалните тумори.	2
11.	Детско-юношеска гинекология. Периоди в развитието на половата система. Специфика на обективното изследване. Патология.	2
12.	Планиране на семейството. Контрацепция. Планиране на семейството – определение по СЗО. Методи за планиране на семейството. Контрацепция.	2
13.	Климактериум. Хормоно-заместваща терапия.	2
14.	Кръвотечения в климактериума и менопаузата. Остеопороза. Диагностични и терапевтични методи в гинекологичната ендокринология.	2
15.	Характеристика на гинекологичните операции. Видове гинекологични операции. Съвременни техники в гинекологичната хирургия. Миниинвазивна хирургия. Роботизирана хирургия в гинекологията. Индикации, контраиндикации, подбор на пациенти.	2
	Общо:	30 ч

УПРАЖНЕНИЯ

VIII семестър – 15 седмици по 3 часа

№ по ред	Тема	Часове
1.	Анатомия на женските полови органи	3
2.	Костен и мек родов канал. Устройство, плоскости и диаметри на таза. Тазово дъно.	3
3.	Акушерска анамнеза. Правила за снемане на акушерската анамнеза. План за снемане и записване на анамнезата.	3
4.	Разположение на плода в матката. Хабитус. Ситус. Позицио и презентацио на плода. Запознаване с основните понятия. Надлъжно положение на плода. Напречни и коси предлежания.	3
5.	Диагноза на бременността в първата ѝ половина. Значение на ранната диагноза на бременността. Данни от акушерската анамнеза. Данни от обективното акушерско изследване. Параклинични данни – биологични тестове. Мястото на УЗИ при поставяне на диагнозата.	3
6.	Цялостно акушерско изследване. Палпация на плода. Прийоми. Значение на огледа. Акушерска палпация. Прийоми на Леополд.	3
7.	Цялостно акушерско изследване. Акушерски статус. Мензурация. Методи за измерване на таза. Техника на вагиналното туширане. Определяне на Pelvic score.	3
8.	Цялостно акушерско изследване. Аускултация на детските сърдечни тонове. Характер на ДСТ и значение на акушерската аускултация. Техника на аускултацията. Мониторен запис на ДСТ.	3
9.	Съвременни методи за диагноза на ранна и напреднала бременност-лабораторни методи, хориална биопсия. Амниоцентеза и амниоскопия. Електро-физиологични методи. Сонография.	3
10.	Нормално раждане. Периоди на раждането. Определение за нормално раждане. Най-важни условия за нормално раждане. Периоди на раждането и същност на всеки период.	3
11.	Водене на раждането в първи и втори период. Приемане и подготовка на родилката. Водене на раждането в периода на разширение. Водене на раждането в периода на изгонване на плода.	3
12.	Водене на раждането в третия период (плацентарния период). Наблюдение на родилката след раждането. Своевременно прилагане на диагностични и лечебни прийоми.	3
13.	Механизъм на раждане при предно-тилно предлежание и отклоненията му – дълбоко право задно тилно, дълбоко напречно и високо право. Механизъм на раждането. Диагноза, поведение и прогноза.	3
14.	Многоплодна бременност - клиника. Диагноза, поведение по време на бременността и раждането. Честота и етиопатогенеза. Диагноза и ДД. Предпазване от усложнения при многоплодна бременност. Водене на раждането при многоплодна бременност. Усложнения и прогноза за майката и плода.	3
15.	Преносена бременност. Видове – хронологична и биологична. Клиника, диагноза, поведение. Водене на раждането при преносена бременност.	3
	Общо:	45 ч.

IX семестър – 15 седмици по 2 часа

№ по ред	Тема	Часове
1.	Механизъм на раждането при дефлексионните и седалищни предлежания. Механизъм на раждането при дефлексионните предлежания. Механизъм на раждането при седалищни предлежания. Усложнения и родов травматизъм за майката и плода.	2
2.	Седалищно раждане. Мануална помощ по класическия метод и Мюлер.	2
3.	Седалищно раждане. Мануална помощ по Брахт и Цовианов. Родов травматизъм за плода.	2
4.	Мануална екстракция. Условия, индикации, техника. Родов травматизъм за плода.	2
5.	Верзио - видове, индикации, условия, техника.	2
6.	Механични дистокии. Механизъм на раждането. Диагноза. Водене на раждането при механични дистокии. Тесен таз – честота, видове, класификация. Диагноза на тесния таз. Водене на раждането при тесния таз и прогноза. Дистокии вследствие изменение на меките тъкани на родилния канал. Фетална дистокия.	2
7.	Форцепс - условия, индикации, налагане и техника на изходящи и коси щипци.	2
8.	Вакуум екстрактор - условия, индикации, техника. Мястото му в съвременното акушерство. Родов травматизъм за плода	2
9.	Кръвотечения в плацентарния и следплацентарния период. Кръвотечения в плацентарния период. Кръвотечения в следплацентарния период. Шок от остра кръвозагуба и борбата с него.	2
10.	Нормален послеродов период. Инволюция на матката. Лактация. Грижи за гърдните зърна.	2
11.	Патология на послеродовия период. Пуерперални инфекции. Субинволюция на матката. Лохиометра. Ролята на микробиологичното изследване за лечението на пуерпералните инфекции.	2
12.	Аборти и преждевременни раждания. Клинични форми на спонтанния аборт. Клинична диагноза, ДД и лечение.	2
13.	Повръщане по време на бременност (ранни токсикози на бременността). Видове. Hyperemesis gravidarum – патофизиология, клиника, диагноза, ДД, лечение и прогноза.	2
14.	Хипертензивни заболявания и бременност (късни токсикози на бременността) – прееклампсия. Класификация и етиопатогенеза. Клинична картина. Диагноза и ДД. Схема на клинично поведение. Профилактика, усложнения и прогноза за майката и плода.	2
15.	Кръвотечения във втората половина на бременността. Плацента превия и абрупцио на плацентата. Предлежание на плацентата. Преждевременно отлепване на прикрепена на нормално място плацента. ДД между двете състояния. Vasa previa.	2
	Общо:	30 ч.

X семестър – 15 седмици по 3 часа

№ по ред	Тема	Часове
1.	Цезарово сечение - условия, индикации. Мястото му в съвременното акушерство. Усложнения при цезарово сечение.	3
2.	Плодораздробяващи операции – видове.	3
3.	Анатомо-физиологични особености на новороденото дете. Адаптационен синдром. Запознаване на практика с анатомо-физиологичните особености на новороденото доносно дете. Снемане на неврологичен статус. Запознаване с особеностите на недоносеното дете. Устройство на инкубатора и използването му.	3
4.	Асфиксия на новороденото дете. Първична реанимация в условията на родилна зала. Първи грижи за новороденото. Оценка на новороденото по схемата на АПГАР към момента на раждането. Причини и условия водещи до депресия на новороденото. План на реанимация на новороденото. Прийоми за реанимация.	3
5.	Родов травматизъм на новороденото. Видове родов травматизъм. Диагноза и диференциално-диагностичен план. Профилактика и лечение на родовите травми.	3
6.	Хемолитична болест на новороденото.	3
7.	Гинекологична анамнеза и цялостно обективно изследване. Допълнителни методи за гинекологично изследване.	3
8.	Болести предавани по полов път.	3
9.	Промени в положението на матката. Десцензус и пролапс на матката. Профилактика и лечение.	3
10.	Остър корем в гинекологията. Извънматочна бременност. Видове извънматочна бременност. Клиника. Диагноза, ДД, лечение и прогноза.	3
11.	Възпалителни заболявания на женските полови органи, индикации, техника, усложнения за майката.	3
12.	Климактерични и ювенилни кръвотечения - анамнеза, диагноза и дифернциална диагноза, лечение. Профилактични прегледи.	3
13.	Миома утери - клиника, диагноза, лечение.	3
14.	Рак на матката-карцинома коли и корпус утери - локализация, клиника, диагноза, лечение, профилактика.	3
15.	Яйчникови тумори - видове, класификация, клиника, диагноза, лечение.	3
	Общо:	45 ч.

ВЪПРОСНИК ЗА ИЗПИТ
по „АКУШЕРСТВО И ГИНЕКОЛОГИЯ“

Конспект за семестриален изпит по Акушерство и гинекология

Физиология на бременността и раждането

1. Анатомия на женските полови органи.
2. Костен таз - устройство, размери, плоскости.
3. Оплождане. Имплантация. Развитие на плода.
4. Плацента, пъпна връв, околоплодна течност и ципи - морфология, биология.
5. Акушерска анамнеза. Определяне срока на бременността и вероятната дата на раждането.
6. Акушерско изследване - палпация, мензурация, аускултация. Положение на плода в матката - habitus, situs, praesentatio, positio.
7. Диагноза на ранна и напреднала бременност. Диагноза на мъртъв плод.
8. Промени в организма на бременната жена. Хигиена, хранене и режим през бременността.
9. Съвременни методи за наблюдение на бременността и раждането - амниоскопия, сонография, кардиотокография, микрокръвен анализ.
10. Причини за настъпване на раждането. Периоди на раждането.
11. Биомеханизъм на раждането. Водене на нормално раждане. Партограма.
12. Обезболяване на раждането.
13. Нормален пуерпериум. Грижи за родилката.
14. Лактация. Грижи за млечните жлези през бременността и лактацията.
15. Физиология на новороденото. Първи грижи за новороденото.
16. Седалищно предлежание. Механизъм на раждането. Мануална помощ.
17. Многоплодна бременност.

Патология на бременността и раждането

18. Трофобластна болест.
19. Спонтанни аборти - видове, етиология, поведение.
20. Преждевременно раждане. Недоносен плод.
21. Преносена бременност. Преносен плод.
22. Повръщане по време на бременност (Ранни токсикози на бременността-*emesis, hyperemesis*).
23. Хипертензивни заболявания и бременност (Късни токсикози на бременността-*preeclampsia*) – класификация, диагноза, поведение.
24. Бременност и ендокринни заболявания.
25. Сърдечно-съдови и инфекциозни заболявания през бременността.
26. Плацентарна инсуфициенция - причини, методи за диагноза, поведение.
27. Извънматочна бременност.
28. Кръвотечения във втората половина на бременността. *Placenta praevia, Abruptio placentae*.
29. Разстройства на родилната дейност. Средства, повлияващи маточната активност.
30. Механична дистокция. Тесни тазове - видове, диагноза, поведение.
31. Напречно и косо положение на плода. Атипични и патологични главични предлежания.

32. Предлежание и пролапс на дребни части и пъпна връв. Патология на околоплодната течност и ципи.
33. Кръвотечения в плацентарния и ранен постпартален период.
34. Родилен травматизъм на майката и плода - видове, диагноза, поведение, профилактика.
35. Патологичен пуерпериум - субинволюция на матката, лохиометра. Локални и общи пуерперални инфекции. Мастити.
36. Форцепс и вакуум екстрактор - устройство, видове, индикации, техника.
37. Цезарово сечение - видове, индикации.
38. Мануална екстракция на плацентата, инструментална ревизия на матката, маточно-влагалищна тампонада - индикации, техника.
39. Шок в акушерството. Амниотична емболия. Акушерски коагулопатии.
40. Депресивни състояния на новороденото - причини, диагноза, поведение. Първична реанимация на новороденото.
41. Вродени заболявания и малформации на плода - видове, пренатална диагностика, поведение.

Гинекология

42. Гинекологична анамнеза. Обективно гинекологично изследване. Нормална находка при гинекологичен преглед.
43. Специални методи за гинекологично изследване - сондиране на маточната кухина, пробна пункция, сепарирано пробно абразиво, колпоскопия, цитодиагностика, ехографска диагностика.
44. Кардинални симптоми в гинекологията.
45. Нервнохуморална регулация на маточния цикъл. Менструация.
46. Разстройства на менструалния цикъл. Неправилни маточни кръвотечения.
47. Климактериум.
48. Вулво-вагинити - видове, характерни особености, лечение.
49. Тазова възпалителна болест.
50. Сексуално трансмисивни заболявания. СПИН.
51. Заболявания на маточната шийка. Карцином на маточната шийка.
52. Профилактика на предраковите и ракови заболявания на гениталиите.
53. Карцином на ендометриума.
54. Миома на матката. Саркома на матката.
55. Яйчникови тумори - доброкачествени, злокачествени.
56. Ендометриоза.
57. Гинекология на детската и adolescentна възраст.
58. Вродени малформации на женските гениталии.
59. Статични заболявания на гениталиите. Пикочна инконтиненция.
60. Безплоден брак.
61. Контрацепция.

Конспект за държавен изпит по Акушерство и гинекология

Физиология на бременността и раждането

1. Анатомия на женските полови органи. Костен таз - устройство, размери, плоскости.
2. Оплождане. Имплантация. Развитие на плода.
3. Плацента, пъпна връв, околоплодна течност и цици - морфология, биология.
4. Акушерска анамнеза. Определяне срока на бременността и вероятната дата на раждането.
5. Акушерско изследване - палпация, мензурация, аускултация. Положение на плода в матката - habitus, situs, praesentatio, positio.
6. Диагноза на ранна и напреднала бременност. Диагноза на мъртъв плод.
7. Промени в организма на бременната жена. Хигиена, хранене и режим през бременността.
8. Съвременни методи за наблюдение на бременността и раждането - амниоскопия, сонография, кардиотокография, микрокръвен анализ.
9. Причини за настъпване на раждането. Периоди на раждането.
10. Биомеханизъм на раждането. Водене на нормално раждане. Партограма.
11. Обезболяване на раждането.
12. Нормален пуерпериум. Грижи за родилката.
13. Лактация. Грижи за млечните жлези през бременността и лактацията.
14. Физиология на новороденото. Първи грижи за новороденото.
15. Седалищно предлежание. Механизъм на раждането. Мануална помощ.
16. Многоплодна бременност.
17. Лекарствени средства и бременност.
18. Наблюдение на бременността. Пренатална диагностика. Правна защита на бременната жена и родилката в Република България.

Патология на бременността и раждането

19. Трофобластна болест.
20. Спонтанни аборти - видове, етиология, поведение.
21. Изкуствен аборт - аборт по желание, терапевтичен аборт. Методи.
22. Преждевременно раждане. Недоносен плод.
23. Преносена бременност. Преносен плод.
24. Повръщане по време на бременност (Ранни токсикози на бременността-emesis, hyperemesis).
25. Хипертензивни заболявания и бременност (Късни токсикози на бременността-greecclampsis) – класификация, диагноза, поведение.
26. Бременност и ендокринни заболявания.
27. Изоимунизация.
28. Сърдечно-съдови и инфекциозни заболявания през бременността.
29. Бременност и тумори на гениталните органи.
30. Плацентарна инсуфициенция - причини, методи за диагноза, поведение.
31. Извънматочна бременност.
32. Кръвотечения във втората половина на бременността. Placenta praevia, Abruptio placentae.
33. Разстройства на родилната дейност. Средства повлияващи маточната активност.
34. Механична дистокия. Тесни тазове- видове, диагноза, поведение.
35. Напречно и косо положение на плода. Атипични и патологични главични предлежания.

36. Предлежание и пролапс на дребни части и пъпна връв. Патология на околоплодната течност и ципи.
37. Кръвотечения в плацентарния и ранен постпартален период.
38. Родилен травматизъм на майката и плода – видове, диагноза, поведение, профилактика.
39. Патологичен пуерпериум - субинволюция на матката, лохиометра. Локални и общи пуерперални инфекции. Мастити.
40. Форцепс и вакуум екстрактор- устройство, видове, индикации, техника.
41. Цезарово сечение - видове, индикации. Раждане след Цезарово сечение.
42. Мануална екстракция на плацентата, инструментална ревизия на матката, маточно-влагалищна тампонада - индикации, техника.
43. Шок в акушерството. Амниотична емболия. Акушерски коагулопатии.
44. Депресивни състояния на новороденото - причини, диагноза, поведение. Първична реанимация на новороденото.
45. Вродени заболявания и малформации на плода - видове, пренатална диагностика, поведение.

Гинекология

46. Гинекологична анамнеза. Обективно гинекологично изследване. Нормална находка при гинекологичен преглед.
47. Специални методи за гинекологично изследване - сондиране на маточната кухина, пробна пункция, сепарирано пробно абразиво, колпоскопия, цитодиагностика, ехографска диагностика.
48. Кардинални симптоми в гинекологията.
49. Ендоскопски изследвания в гинекологията (лапароскопия, хистероскопия) – индикации, техника.
50. Нервнохуморална регулация на маточния цикъл. Менструация.
51. Разстройства на менструалния цикъл. Неправилни маточни кръвотечения.
52. Основни ендокринни синдроми в гинекологията. Овариална поликистоза, Посткастрационен синдром, Пременструален синдром.
53. Климактериум. Хормонозаместителна терапия
54. Вулво-вагинити - видове, характерни особености, лечение.
55. Тазова възпалителна болест.
56. Сексуално трансмисивни заболявания. СПИН.
57. Остър корем в гинекологията.
58. Заболявания на маточната шийка. Карцином на маточната шийка.
59. Профилактика на предраковите и ракови заболявания на гениталиите.
60. Карцином на ендометриума.
61. Миома на матката. Саркома на матката.
62. Яйчникови тумори – доброкачествени, злокачествени.
63. Ендометриоза.
64. Гинекология на детската и adolescentна възраст.
65. Вродени малформации на женските гениталии.
66. Статични заболявания на гениталиите. Пикочна инконтиненция.
67. Безплоден брак
68. Семейно планиране. Контрацепция.
69. Сексуален живот и репродуктивно здраве.

ЛИТЕРАТУРА ЗА ПОДГОТОВКА

Задължителна:

1. Оперативна гинекология. К. Мирков., София., 1989
2. Клинично акушерство. Кацулов Ат., София., 1998
3. Гинекология. Карагъзов И., Н. Доганов, София., 1994
4. Ръководство по хирургично акушерство. Кацулов Ат., София., 1994
5. Акушерство. Хаджиев Ал., Ал. Яръков, Н. Василев, София., 1998
6. Обезболяване в акушерството. Смилов И. и колектив, София, АРСО, 2002 г.
7. Акушерство. Хаджиев Ал., И. Карагъзов, София., 2005
8. Гинекология. Хаджиев Ал., И. Карагъзов, София., 2005
9. Оперативна гинекология. Бобчев Т., София 2008
10. Акушерство. Ангел Димитров и колектив, София, 2014, 2020
11. Гинекология. Ангел Димитров и колектив, София, 2014, 2017

Препоръчителна:

1. Патологичен пуерпериум. Кацулов Ат., София., 1984
2. Преeklampсия-eklampсия. Кацулов Ат., София., 1988
3. Бременност с висок риск. Кацулов Ат., София., 1989
4. Раждане с висок риск. Кацулов Ат., София., 1990
5. Цезарово сечение. Кацулов Ат., София., 1992
6. Нормално акушерство. Кацулов Ат., София., 1993
7. Синтетично акушерство. Кацулов Ат., София., 1998
8. Избрани глави от гинекологичната практика – 1-ва, 2-ра, 3-та и 4 -та част, Поцов Й., ИЦ МУ, Плевен, 2012, 2013 г.
9. Сп. Акушерство и гинекология – всички налични броеве

Съставил:

(доц. д-р Валентин Ирмов)

Учебната програма е обсъдена и приета на заседание на катедра „Анестезиология, АГ, хирургия, ортопедия, травматология, урология, неврохирургия, спешна и интензивна медицина”, протокол № 3 от 09.05.23

Ръководител катедра:

(проф. д-р Христо Бозов)

Учебната програма е приета и обсъдена на Факултетен съвет на Факултет по медицина, протокол № 39 от 11.05.2023г.

Научен секретар на МФ:

(гл. ас. д-р Руска Пенкова)

**БУРГАСКИ ДЪРЖАВЕН УНИВЕРСИТЕТ “ПРОФ. Д-Р АСЕН
ЗЛАТАРОВ”**

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

**КАТЕДРА “ДЕТСКИ БОЛЕСТИ, ФАРМАКОЛОГИЯ,
ИНФЕКЦИОЗНИ БОЛЕСТИ, ЕПИДЕМИОЛОГИЯ И ТРОПИЧЕСКИ
БОЛЕСТИ“**

УТВЪРЖДАВАМ

ДЕКАН:

/Проф. д-р Румяна Янкова/

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Учебна дисциплина:	ЕПИДЕМИОЛОГИЯ, ИНФЕКЦИОЗНИ БОЛЕСТИ, МЕДИЦИНСКА ПАРАЗИТОЛОГИЯ И ТРОПИЧЕСКА МЕДИЦИНА
Специалност:	МЕДИЦИНА
Професионално направление:	7.1. Медицина
Образователно- квалификационна степен:	МАГИСТЪР
Форма на обучение:	РЕДОВНА

Бургас, 2025 г.

ИЗВАДКИ ОТ УЧЕБНИЯ ПЛАН

1. ОБЩИ ПАРАМЕТРИ НА ДИСЦИПЛИНАТА					
Обща учебна заетост (часове):		240		Кредити: 8	
Аудиторна заетост	Извънаудиторна заетост		Аудиторна заетост	Извънаудиторна заетост	
150	90		5	3	
Вид на дисциплината:	Брой часове в седмица: /лекции + упражнения/		Курс:	Семестър:	
Задължителна	2 + 2 / 2 + 4		V	IX и X	
2. УЧЕБНИ ФОРМИ					
Аудиторна заетост:	Часове	Кредити	Извънаудиторна заетост:	Часове	Кредити
Лекции	60	2	Консултации (работа с преподавател)	20	0.67
Семинарни занятия			Самостоятелна работа		
Практически занятия	90	3	- Подготовка за контролни	20	0.67
			- Подготвяне за упражнения	10	0.33
			- Подготовка за изпит	40	1.33
3. ОЦЕНЯВАНЕ И КОНТРОЛ					
Форми за оценяване и контрол				Относителен дял в общата оценка	
Сесийно оценяване: Изпит				0.4	
Семестриално (текущо) оценяване:				0.6	
Форми на семестриален контрол:					
- Присъствие на учебни занятия				0.10	
- Текущо препитване преди всяко упражнение				0.20	
- Активно участие в занятията				0.40	
- Защита на протоколи				0.30	

АНОТАЦИЯ

на дисциплината “Епидемиология, инфекциозни болести, медицинска паразитология и тропическа медицина”

Предназначение на учебната дисциплина

Епидемиологията на инфекциозните болести е основна клинична дисциплина в обучението на студентите по медицина. Тя непрекъснато се развива като важна специалност в областта на профилактичната медицина. Основен двигател на това развитие са обществените потребности за борба с инфекциозните болести, чието разпространение продължава в глобални мащаби с разнообразно социално отражение. В методично отношение с помощта на епидемиологията се изучава профилактиката и на други масови незаразни заболявания. Предметът на епидемиологията обхваща както екологията, биологията и генетиката на патогенните микроорганизми, така и причините за масовите епидемични процеси, детерминирани от биологичните, социални и природни фактори. Изучаването на тези процеси е и ще бъде винаги необходим елемент от общото обучение за подготовка на лекарски кадри в областта на профилактичната медицина. Съвременното широко разпространение на редица инфекциозни заболявания, както и по-нататъшните еволюционни промени определят постоянните потребности от адекватни мерки за борба с тази патология при човека. Основната цел на обучението е да се предадат на студентите медицински съвременни знания за етиологията, механизмите на заразяване, факторите и пътищата, по които се разпространяват инфекциозните болести и преди всичко за диагностиката и мерките, които се вземат при тяхното появяване, като и мерките които предлага профилактичната медицина за тяхното снижение, елиминиране и ликвидиране. Обучението по *инфекциозни болести* преподава обширни знания за етиологията, патогенезата, диагностичните методи – физикални, инструментално – апаратни, лабораторни, клиничната картина – симптоми синдроми и техния произход, диагнозата и диференциалната диагноза, лечението, профилактиката и прогнозата при инфекциозните заболявания. *Медицинската паразитология* изучава паразитите, обитаващи човешкото тяло (гостоприемника) и медицинското значение на връзката паразит – гостоприемник. Предмет са три основни групи паразити при човека и заболяванията, причинени от тях: от протозои - протозоози, от хелминти - хелминтози и някои болести, причинени от членестоноги с медицинско значение. Проучва особеностите в структурата и биологичния цикъл на паразитите, адаптирани към човека, взаимоотношенията в системата „паразит-гостоприемник“, патогенетичните изменения и болестни процеси, както и методите за диагностика и лечение; разработва набор от мерки за профилактика, превенция и контрол на паразитните заболявания. Крайните цели са снижаване на заболяемостта, изкореняване на социално значимите и пренебрегвани местни паразитни инвазии и недопускане на разпространението на вносни паразитози в България.

Тропическата медицина е интегрална клинична дисциплина и е еквивалент на общата медицина в съвременните тропици, в които днес живее 4/5 от световното население. Демографският „бум“ в света и бурните миграционни процеси с все по- нарастващ двупосочен обмен на хора и животни са реална предпоставка за ежедневен внос на тропически инфекции. Базисната университетска подготовка по тропическа медицина включва изучаването на особеностите на специфичната патология, природно-

ендемичната огнищност, векторите- преносвачи и всички климатични и социално-икономически условия, осигуряващи голямото им разнообразие в етиологичен план. Проучването на медицинската география и ареала на основните тропически заболявания са задължителна предпоставка за успешната професионална реализация на всеки общопрактикуващ лекар в тропическите райони на планетата, включително и у нас. Целите на обучението са съобразени с най - важните и разпространени в тропиците нозологични групи, потенциално рискови за реимпортиране и същевременно малко познати у нас /микобактериални инфекции, арбовирози, невенерически трепонематози, дълбоки системни микози, хламидиози и др./

Основни задачи на учебната програма:

- ✓ овладяване на теоретични знания за причините за възникване, развитие и прекратяване на епидемичния процес при различните инфекциозни заболявания;
- ✓ теоретични знания за движещите сили на епидемичния процес – източник на инфекция, механизми и фактори на предаване на инфекциозните болести, възприемчивост на населението и имунитет, социални и природни фактори;
- ✓ основните методи за епидемиологични изследвания и практически умения за приложението на някои от тях;
- ✓ теоретични знания и практически умения за прилаганите ефикасни средства и методи за контрол на инфекциозните заболявания,
- ✓ ефективни профилактични средства за ограничаване, елиминиране и ерадикиране на инфекциозните заболявания
- ✓ теоретични знания за характерните епидемиологични особености на неинфекциозните масови заболявания и такива с инфекциозна етиология
- ✓ представяне на съвременни теоретични познания за инфекциозните болести – етиология, патогенеза, клинична картина, лабораторни изследвания, диагноза, диференциална диагноза, лечение и профилактика.
- ✓ практически умения за събиране и интерпретиране на данните от анамнезата с насоченост към инфекциозно заболяване, физикалното изследване и лабораторните тестове.
- ✓ изграждане на логично и базирано на факти клинично мислене с оглед поставяне на вероятна клинична диагноза, изграждане на диференциално-диагностичен и терапевтичен план
- ✓ овладяване на знания и практически умения на студентите в областта на медицинската паразитология в обем необходим за бъдещата им професионална дейност.
- ✓ усвояване на съвременните познания за паразитната патология с автохтонно разпространение в умерения климатичен пояс по структурните елементи на общоприетата „нозологична схема” – етиология вкл. биологичен цикъл на причинителя, патогенеза, патоморфологични промени, клинична картина, усложнения, характерни отклонения в клинично-лабораторните параметри, паразитологична диагноза, клинична диференциална диагноза, етиологично и патогенетично лечение, епидемиология, лична и обществена профилактика.

Очаквани резултати

След завършване на обучението по Епидемиология, инфекциозни болести, медицинска паразитология и тропическа медицина всеки студент трябва да усвои следните теоретични знания и практически умения:

Епидемиология

- ✓ формиране на клинично-епидемиологичното мислене при изграждане на

- ✓ епидемиологичната диагноза;
- ✓ практически подходи в диагностиката на инфекциозните болести, противоепидемичните и профилактични задачи на участъковия лекар;
- ✓ извършване на научно-практически анализи - ситуационни и периодични за състоянието и резултатите от борбата с инфекциозните болести;
- ✓ принципите и подходите за организиране на противоепидемичните мерки в елементарно епидемично огнище, епидемичен взрив и по-сложна епидемична ситуация;
- ✓ извършване на епидемиологичен анализ на ниво участъкова здравна служба и хей - регион.
- ✓ организиране и извършване на масови профилактични имунизации;
- ✓ подходи и принципи за интегриране на противоепидемична дейност с обществеността и различни институции;
- ✓ проучване на елементарно инфекциозно огнище, епидемичен взрив, болнични инфекции и природно огнищни инфекции;
- ✓ начини за извършване на огнищна и полева дезинфекция;
- ✓ контролиране и експериментални подходи за оценка на профилактичната дейност на здравната служба;
- ✓ събиране и използване на мониторингова информация относно разпространението на инфекциозните болести;
- ✓ принципи и подходи за изграждане, ръководене и оценка на обществената профилактика;

Инфекциозни болести

- ✓ снемане на анамнеза на инфекциозно болен, обективно изследване на инфекциозно болните - деца и възрастни;
- ✓ познаване на правилата за амбулаторно - поликлинична работа с инфекциозно болните и съмнителните за инфекциозни заболявания;
- ✓ вземане на материали за биохимични, морфологични, бактериологични, вирусологични изследвания - начини на вземане, съхранение, транспортиране до съответните лаборатории;
- ✓ водене на болничната документация на хоспитализираните пациенти, обосноваване на диагнозата, изграждане диференциално - диагностичен план;
- ✓ изработване на проект за терапевтично поведение при болните с инфекциозни заболявания, включващ режим, хранене, етиологично, патогенетично, симптоматично лечение;
- ✓ изграждане на модел за мониториране, поведение и терапия при болни, нуждаещи се от интензивно лечение и грижи;
- ✓ познаване на принципи на диспансеризацията при определени групи инфекциозни заболявания;
- ✓ извършване на лечебни и диагностични манипулации при инфекциозно болните /измерване и регистриране на различни показатели, инжекционни манипулации, работа със затворени системи и др./

Медицинска паразитология

- ✓ видове паразити и морфологичните им форми; гостоприемници, пътища и механизми на инвазия;
- ✓ показания за паразитологични изследвания;
- ✓ синдроми и симптоми при паразитните болести; диференциална диагноза; усложнения;
- ✓ клинично-лабораторни отклонения при паразитните болести и интерпретация на резултатите;

- ✓ основни методи в образната диагностика, прилагани в диагностичния процес в медицинската паразитология;
- ✓ видове биологични материали за паразитологична диагностика;
- ✓ правилата за вземане, транспорт и съхранение на биологични материали за паразитологична диагностика;
- ✓ основни диагностични методи в медицинската паразитология;
- ✓ основни макроскопски и микроскопски методи; имунодиагностика; молекулярно-биологични методи
- ✓ интерпретацията на резултатите в клиничен аспект;
- ✓ етиологична терапия – противопаразитни средства и принципи на терапия
- ✓ пътуване в тропически страни и превенция на вносни паразитози;
- ✓ нормативна база за контрол на местните и вносни паразитози в Р. България

Тропическа медицина

- ✓ Скарификация на кожна лезия, нокти и косми за доказване на дерматомикози;
- ✓ Изработване на препарат от ГМТ за експресна диагностика на криптококоза;
- ✓ Скарификация и допирна биопсия на кожни лезии за доказване на микотични агенти при сепсис и лепрозни микобактерии;
- ✓ Експресна оцветителна микроскопия за доказване на гъбички в храчки, вагинален и орофарингеален смив, урина, гной и лаважни води;
- ✓ Извършване на тестове за определяне кожно - алергичната чувствителност спрямо туберкулин /Манту/, хистоплазмин и сензитини за атипични микобактерии и лепроми/ Мидсуда и Фернандес реакции/;
- ✓ Венозно лечение с АМВ при дълбоки микози;
- ✓ Провокационни проби за доказване на СКА и други хемоглобинопатии;
- ✓ Указване на първа помощ и неотложно лечение при ухапване от отровни змии и членестоноги /паяци, скорпиони и др./
- ✓

Форми на оценяване на придобитите знания

При оценка на знанията на студентите се прилага комбинация от съвременни и класически методи.

Текущ контрол:

- ✓ Устно препитване преди провеждане на практическото занятие
- ✓ Тестове
- ✓ Семинарни занятия - дискусии
- ✓ Оценка и заверка на протоколите в края на упражнението
- ✓ Колоквиум с тестова част и устно препитване

Семестриален изпит:

- ✓ Практически изпит
- ✓ Тест
- ✓ Теоретичен изпит с писмена част, съхранявана в архива на катедрата и устна част пред комисия от хабилитирани преподаватели.

СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

ЛЕКЦИИ

Лекции IX семестър

<i>Епидемиология</i>	Часове
Лекция №1 Предмет, задачи и методи на епидемиологията на инфекциозните болести. Молекулярна епидемиология.	2
Лекция №2 Инфекциозен процес от епидемиологична гледна точка	2
Лекция №3 Епидемичен процес – източник на инфекция и механизъм на предаване.	2
Лекция №4 Живи и неживи фактори на предаване на инфекцията.	2
Лекция №5 Дезинфекция, стерилизация, дезинсекция и дератизация.	2
Лекция №6 Имунитет от епидемиологична гледна точка – основни видове и структури които го осъществяват. Имунопрофилактика – основни видове биопродукти. Колективен имунитет.	2
Лекция №7 Вътреболнични инфекции.	2
Общо	14
<i>Инфекциозни болести</i>	
Лекция №8 Респираторни инфекции – лекция	4
Лекция №9 Чревни инфекции – лекция	4
Лекция №10 Вирусни хепатити – лекция	4
Лекция №11 Невроинфекции – лекция	4
Общо	16

Лекции X семестър

<i>Епидемиология</i>	
Лекция №12 Епидемиология и профилактика на грип и варицела.	1
Лекция №13 Епидемиология и профилактика на епидемичен паротит, морбили и рubeола.	1
Лекция №14 Епидемиология и профилактика на scarлатина, дифтерия и коклюш.	2
Лекция №15 Епидемиология и профилактика на шигелози, вирусен хепатит А, вирусен хепатит Е и полиомиелит	2
Лекция №16 Епидемиология и профилактика на хеморагичните трески: кримска хеморагична треска, хеморагична треска с бъбречен синдром, жълта треска, денга.	2
Лекция №17 Епидемиология и профилактика на лаймска болест, марсилска треска, петнист тиф, Ку-треска.	2

Лекция №18 Епидемиология и профилактика на ХИВ/СПИН инфекция, инфекция предизвикана от папилома вируси, туларемия и антракс.	2
Общо	12
<i>Инфекциозни болести</i>	
Лекция №10 Трансмисивни инфекции – лекция	4
Лекция №11 Покривни инфекции – лекция	4
Лекция №12 Биологично оръжие и особено опасно инфекции – лекция	2
Общо	10

<i>Медицинска паразитология и тропическа медицина</i>		
1.	Лекция №13 Въведение в медицинската паразитология. Векторно-преносими протозойни инвазии: малария; лайшманиози (висцерална, кожна и кожно-лигавична)	2
2.	Лекция №14 Чревни паразитни инвазии: амебиаза, гиардиаза, ентеробиоза, аскаридоза. Опотюнестични при имунодефицит паразитни заболявания: бластоцистоза, криптоспоридиоза, пневмоцистоза.	2
3.	Лекция №15 Тъкани паразитни инвазии: токсоплазмоза, трихомоназа, диروفилариоза и филариози, трихинелоза, токсокароза.	2
4.	Лекция №16 Цестодози и трематододзи: ехинококоза, тениаринхоза, тениоза и цистицеркоза, хименолепидоза, дифилоботриоза; фасциолоза, шистозомиази	2
Общо		8 часа

Упражнения IX семестър

<i>Епидемиология</i>		
	Упражнения №1 Епидемиологично проучване – нива, организация и провеждане.	2
	Упражнения №2 Дезинфекция – физични и химични средства.	2
	Упражнения №3 Стерилизация. Централна болнична стерилизационна.	2
	Упражнения №4 Дезинсекция, деакаризация.	2
	Упражнения №5 Дератизация. Контрол на дезинсекцията и дератизацията.	2
	Упражнения №6 Медицински стандарт Вътреболнични инфекции (ВБИ). Управление на болничните отпадъци.	2
	Упражнения №7 Епидемиологичен надзор и контрол.	2
Общо		14

Инфекциозни болести

Упражнения №8 Причинители	1
Упражнения №9 Грип	1
Упражнения №10 Скарлатина, морбили. Варицела, рубеола	1
Упражнения №11 Мононуклеоза	1
Упражнения №12 Коклюш, перотит	1
Упражнения №13 Менингококова болест	1
Упражнения №14 Летионелоза, хламидийна и микоплазменна инфекция	1
Упражнения №15 Коремн тиф	1
Упражнения №16 Хранителни трасиоинфекции	1
Упражнения №17 Шителоза	1
Упражнения №18 Колиентерити	1
Упражнения №19 Вирусни гастроентерити	1
Упражнения №20 Хепатит А -	1
Упражнения №21 Хепатит В	1
Упражнения №22 Гнойни менингити	1
Упражнения №23 Вирусни менингити	1
Общо	16

Упражнения X семестър

<i>Епидемиология</i>	
Упражнения №24 Имунопрофилактика – видове биопродукти, противопоказания и нежелани ваксинални реакции	2
Упражнения №25 Имунопрофилактика – имунизационен календар на Република България	2
Упражнения №26 Имунопрофилактика – препоръчителни имунизации	2
Упражнения №27 Епидемиологично проучване в огнище на въздушно-капкови инфекции (грип, варицела, скарлатина)	2
Упражнения №28 Епидемиологично проучване в огнище на въздушно-капкови инфекции (епидемичен паротит, морбили)	2
Упражнения №29 Епидемиологично проучване в огнище на въздушно-капкови инфекции (епидемичен паротит, морбили)	2

Упражнения №30 Епидемиологично проучване в огнище на бактериални чревни инфекции	2
Упражнения №31 Епидемиологично проучване в огнище на вирусни чревни инфекции	2
Упражнения №32 Епидемиологичен анализ	2
Упражнения №33 Международен здравен контрол	2
Общо	20

<i>Инфекциозни болести</i>	
Упражнения №34 Лаймска болест	4
Упражнения №35 Ку треска	2
Упражнения №36 Туларемия	2
Упражнения №37 Марсилска треска	2
Упражнения №38 Хеморагични трески	2
Упражнения №39 Еризипел	2
Упражнения №40 Тетанус	2
Упражнения №41 Антракс	2
Упражнения №42 Клиничен стаж в инфекциозно отделение	10
Общо	28

<i>Медицинска паразитология и тропическа медицина</i>	
Упражнение №43 Паразитизъм. Паразити и гостоприемници. Взаимоотношения паразит – гостоприемник. Източници, механизъм и пътища на инвазиране. Основни диагностични и терапевтични принципи в медицинската паразитология. Правила за вземане, съхранение, консервиране, транспортиране на материал за паразитологично изследване. Нормативна база за контрола на паразитните заболявания.	2
Упражнение №44 Диагностика и профилактика на векторно-преносими паразитни заболявания: малария, лайшманиози, дирофилариози и филариози	2
Упражнение №45 Диагностика и профилактика на кръвни и тъканни протозоози: трихомоназа, пневмоцистоза, токсоплазмоза.	2
Упражнение №46 Диагностика и профилактика на чревни протозойни инвазии: амебиаза, гиардиаза, бластоцистоза, криптоспоридиоза.	2
Упражнение №47 Диагностика и профилактика на хелминтози, пренасяни чрез почвата: аскаридоза, ентеробиоза. Диагностика и	2

профилактика на тъканни хелминтози: трихинелоза, токсокароза (първа част)	
Упражнение №48 Диагностика и профилактика на тъканни хелминтози: ехинококоза (кистна и алвеоларна) цистицеркоза. Диагностика и профилактика на чревни цестодози: тениаринхоза, тениоза, хименолепидоза, дифилоботриоза. Диагностика и профилактика на трематодози: фасциолоза, шистозомиази.	2
Общо	12

ВЪПРОСНИК ЗА ИЗПИТ

1. Исторически корени на епидемиологията. Еволюция на микроорганизмите, заразните болести и епидемичните процеси. Развитие на епидемиологията като наука за борба със заразните болести.
2. Предмет на епидемиологията- определение, цели, задачи, връзка с другите дисциплини, значение. Методи - дескриптивен, аналитичен, експериментален, математическо моделиране.
3. Инфекциозен процес - биологична основа на епидемичния процес. Характеристика - степен на епидемиологична значимост на форми те на инфекциозния процес.
4. Епидемичен процес - определение, движещи сили, форми.
5. Извор (източник) на инфекция: болен - форми, контагиозен период, епидемиологично значение. Зоонози.
6. Извор (източник) на инфекция: заразноносителство - видове, продължителност, значение. Зоонози.
7. Механизъм на предаване на заразата. Определение, фази, видове. Фактори на предаване. Пътища на разпространение на заразата. Класификация на заразните болести.
8. Фактори на предаване на заразата - вода, хранителни продукти и предмети на обкръжаващата обстановка.
9. Фактори на предаване на заразата - почва и въздух.
10. Фактори на предаване на заразата - живи преносители (въшки, комари, папатацееви мушички, бълхи, мухи, кърлежи). Епидемиологично значение.
11. Възприемчивост на населението- неспецифични и специфични фактори. Битов имунитет. Специфична профилактика.
12. Социален фактор - видове, начин на влияние, значение.
13. Природен фактор - сезонност и цикличност.
14. Видове епидемии - водни, млечни и хранителни.
15. Видове епидемии - контактно-битови, капкови и кръвни.
16. Епидемиологично проучване - цел, етапи, начин на провеждане, епидемиологичен анализ, епидемиологична прогноза.
17. Общи профилактични и основни протиепидемични мерки.
18. Мерки в епидемичното огнище - спрямо болни, съприкосновенци, обкръжаваща обстановка.
19. Дезинфекция - определение, методи и средства.
20. Дезинсекция - определение, методи и средства.
21. Дератизация - определение, методи и средства.
22. Вътреболнични инфекции.
23. Инфекция, инфекциозен процес (определение, роля на микро- и макроорганизма и средата), фази на протичане.

24. Инфекциозна болест - периоди. Особености в протичането на инфекциозните болести.
25. Имунотерапия на инфекциозните болести.
26. Микробиологична диагноза на инфекциозните болести.
27. Вирусологична диагноза на инфекциозните болести.
28. Антимикробно лечение на инфекциозните болести
29. Патогенетично лечение на инфекциозните болести, протичащи с дехидратационен синдром.
30. Патогенетично лечение на инфекциозните болести, протичащи с мозъчен оток, ОБН и ОДН.
31. Кореман тиф.
32. Салмонелози.
33. Хранителни токсикоинфекции.
34. Ботулизъм.
35. Шигелози.
36. Колиентерити.
37. Холера.
38. Вирусни гастроентерити.
39. Бруцелоза.
40. Лептоспирози.
41. Вирусен хепатит тип А и Е.
42. Вирусен хепатит тип В и Д.
43. Вирусен хепатит тип С.
44. Ентеровирусни инфекции.
45. Полиомиелит.
46. Скарлатина.
47. Морбили.
48. Рубеола.
49. Варицела.
50. Дифтерия.
51. Инфекциозна мононуклеоза.
52. Грип и ОРЗ.
53. Коклюш.
54. Епидемичен паротит.
55. Менингококова инфекция. Менингококов гноен менингит.
56. Легионелози.
57. Марсилска треска
58. Ку-треска.
59. Лаймска болест.
60. Възвратни трески /борелиози/- въшкови и кърлежови /ендемични/ възвратни трески.
61. Хеморагична треска с бъбречен синдром.
62. Чума.
63. Туларемия.
64. Антракс.
65. Тетанус.
66. Бяс.
67. HIV - инфекция и СПИН.
68. Денга.
69. Жълта треска.
70. Малария

71. Лайшманиози – Висцерална, кожна и кожно-лигавична
72. Амебиаза
73. Гиардиаза
74. Бластицистоза
75. Криптоспоридиоза
76. Трихомоназа
77. Токсоплазмоза
78. Пневмоцистоза
79. Аскаридоза
80. Ентеробиоза
81. Трихинелоза
82. Токсокароза
83. Ехинококоза
84. Тениархинхоза
85. Филариози и диروفилариози
86. Тениоза, цистицеркоза
87. Дифилоботриоза
88. Хименолепидоза
89. Фасциолоза
90. Шистозомиази

Конспект за практически изпит по епидемиология на студенти - медици

1. Специфична профилактика при полиомиелит.
2. Дезинфекция на ръце - методи и средства.
3. Епидемиологично значение на гризачите и борба с тях. Видове родентициди.
4. Епидемиологично значение на бълхи и въшки и борба с тях.
5. Специфична профилактика при вирусен хепатит В.
6. Специфична профилактика при дифтерия, тетанус и коклюш.
7. Видове ваксини, начин на приложение. Съхранение и транспорт.
8. Епидемиологично проучване - същност, цели, етапи и методи.
9. Начин за откриване на заразноносителство при дихателни инфекции.
10. Алкохоли и алдехиди за дезинфекция.
11. Халогенни производни за дезинфекция.
12. Принцип на стерилизация със сух горещ въздух и нара под налягане (сух стерилизатор, автоклав).
13. Препоръчителни имунизации.
14. Епидемиологично значение на кърлежите и борба с тях.
15. Специфична профилактика при морбили, паротит и рубеола.
16. Специфична профилактика на тетанус при нараняване.
17. Профилактика при бяс.
18. Начин за откриване на заразноносителство при чревни инфекции.
19. Общи противопоказания за имунизации и странични реакции и усложнения след имунизация.
20. Специфична профилактика при туберкулоза.
21. Епидемиологично значение на комарите и борба с тях.
22. Документация в борбата със заразните болести.
23. Инсектициди - групи, представители. Репеленти и атрактанти.

24. Методи за контрол на дезинфекцията и стерилизацията.
25. Противоепидемични мерки спрямо болния, контактните и околната среда.

Конспект за практически изпит по Медицинска паразитология и тропическа медицина на студенти - медици

1. Показания за паразитологично изследване – профилактични, противоепидемични, клинични
2. Основни принципи в диагностиката на чревните протозоози
3. Основни принципи в диагностиката на чревните хелминтози
4. Основни принципи в диагностиката на тъканните паразитози
5. Диагностика на малария
6. Диагностика на гиардиаза и бластоцистоза
7. Диагностика на криптоспоридиоза
8. Диагностика на лайшманиози – висцерална, кожна и кожно-лигавична
9. Диагностика на урогенитална трихомоназа
10. Диагностика на токсоплазмоза- вродена и придобита
11. Диагностика на пневмоцистоза
12. Диагностика на ентеробиоза
13. Диагностика на аскаридоза
14. Диагностика на трихинелоза
15. Диагностика на филариози
16. Диагностика на ехинококоза
17. Диагностика на шистозомиази - пикочо-полова, чревна, японска

ЛИТЕРАТУРА ЗА ПОДГОТОВКА

1. Епидемиология на инфекциозните болести. Под ред. на В. Монеv, София, 1999 г.
2. Инфекциозни болести. Под ред. на М. Тихолова, София, 2008 г.
3. Епидемиология на инфекциозните заболявания. Учебник за студенти по медицина и специализиращи лекари. Под редакцията на проф. Н. Рибарова. И.К. Симелпрес. София, 2011 г.
4. Вирусни и бактериални тропически болести. Под редакцията на Н. Попиванова. Пловдив 2000 г.
5. Ръководство за практически упражнения по епидемиология на инфекциозните болести за студенти по медицина, дентална медицина, фармацевти, медицински сестри, акушерки, здравни инспектори. Под редакцията на Й. Стоилова. Пловдив 2008 г.
6. Теоретичен анализ на съвременната епидемиология. Под редакцията на П. Георгиев и П. Драганов. София 2006 г.
7. Симптоми и синдроми на инфекциозните болести. Г. Генеv, Ст. Лахтариев, М. Стой-чева-Въртигова, Р. Комитова, М. Генева-Попова. София 2007 г.
8. Инфекциозни болести. Под редакцията на проф. Генчо Генеv. София. 2009 г.
9. 9.Паразитология, под ред. проф. Гено Геноv, изд. «Медицина и физкултура», 1989 г.
10. 10.Паразитология, под ред. проф. Петър Петров, изд. «Медицина и физкултура», 1993 г.
11. 11.Паразитология (местни и тропически паразитози), под ред. Виолина Боева и Каменна Вутова, Медицинско издателство, изд. «АРСО», 2010 г.

12. 12.Клинична паразитология и тропическа медицина. П/р П. Петров, Р. Курдова. изд. „Изток – Запад“, София, 2016, ISBN 978-619-152-779-3, 550 с.

Съставил:

(проф. д-р Андрей Галев, дмн.)

Учебната програма е обсъдена и приета на заседание на катедра „Детски болести, фармакология, инфекциозни болести, епидемиология и тропически болести“, протокол № 8 от 09.06.2025 г

Р-л- катедра доц.. д-р Светослав Ценов

(.....)

Учебната програма е приета и обсъдена на Факултетен съвет на Медицински факултет, протокол № 25 от 16.06.2025 г

Научен секретар на ФС:

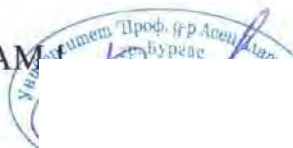
(гл. ас. д-р Руска Ненкова)

УНИВЕРСИТЕТ “ПРОФ. Д-Р АСЕН ЗЛАТАРОВ” – БУРГАС
ФАКУЛТЕТ ПО МЕДИЦИНА
КАТЕДРА “НЕВРОЛОГИЯ, ПСИХИАТРИЯ, ПСИХОЛОГИЯ”

УТВЪРЖДАВАМ

ДЕКАН:

/доц. д-р Румяна Янкова/

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Учебна дисциплина:	ПСИХИАТРИЯ
Специалност:	МЕДИЦИНА
Професионално направление:	7.1 МЕДИЦИНА
Образователно-квалификационна степен:	МАГИСТЪР
Форма на обучение:	РЕДОВНА
Професионална квалификация:	ЛЕКАР

Бургас, 2024 г.

ИЗВАДКИ ОТ УЧЕБНИЯ ПЛАН

1. ОБЩИ ПАРАМЕТРИ НА ДИСЦИПЛИНАТА					
Обща учебна заетост (часове):		120	Кредити:		4
Аудиторна заетост	Извънаудиторна заетост		Аудиторна заетост	Извънаудиторна заетост	
75	45		2.5	1.5	
Вид на дисциплината:	Брой часове в седмица: /лекции + упражнения/		<i>Курс:</i>	<i>Семестър:</i>	
ЗАДЪЛЖИТЕЛНА	2+3		V	X	
2. УЧЕБНИ ФОРМИ					
Аудиторна заетост:	Часове	Кредити	Извънаудиторна заетост:	Часове	Кредити
Лекции	30	1	Консултации (работа с преподавател)	10	0.3
Семинарни занятия			Самостоятелна работа		
Практически занятия	45	1.5	- Подготовка за контролни	10	0.3
			- Подготвяне за упражнения	5	0.2
			- Подготовка за изпит	20	0.7
3. ОЦЕНЯВАНЕ И КОНТРОЛ					
Форми за оценяване и контрол				Относителен дял в общата оценка	
Сесийно оценяване: Изпит				0.4	
Семестриално (текущо) оценяване:				0.6	
Форми на семестриален контрол:					
- Присъствие на учебни занятия				0.3	
- Текущо препитване преди всяко упражнение				0.3	
- Активно участие в занятията				0.4	

АНОТАЦИЯ

на дисциплината „Психиатрия“

Предназначение на учебната дисциплина

Учебната дисциплина „Психиатрия“ е предназначена за студентите от специалност „Медицина“, редовна форма на обучение.

Цели

Програмата отразява изискването за теоретично и практическо обучение по специалността. Основна цел на курса е студентите да придобият професионална компетентност по отношение на психопатологичната семиотика и нозология; диагностика и лечение на психичните разстройства, която да им позволи ефикасно и ефективно да изпълняват задълженията на медицински специалисти.

Структура на учебното съдържание

Психиатрията е клинична дисциплина за етиологията, патогенезата, феноменологията, лечението и профилактиката на психичните заболявания. Предмет на психиатрията е диагнозата и лечението на психичните болести. Някои от тези болести са много сериозни, като например шизофрения, разстройства на настроението, болест на Алцхаймер. Други могат да бъдат не толкова сериозни, но все пак много важни за качеството на функционирането, като например разстройства на адаптацията, личностови разстройства. Психиатрията се различава от психологията по своята медицинска специфика. Нейният главен фокус е болестта или абнормността за разлика от нормалното психологическо функциониране; последното е във фокуса на психологията. Като медицинска дисциплина главната задача на психиатрията е да дефинира и разпознае болестта, да идентифицира методите за нейното лечение, да разкрива причините за възникването ѝ и да развие система за превенция. Психиатрията е свързана с всички останали медицински специалности, както и с други фундаментални науки като право, етика, философия, социология, психология. Холистичният (биопсихосоциален) подход е основният принцип на диагностичното и терапевтично поведение. Развитието на генетиката, молекулярната биология и невроизобразителните техники през последната декада хвърлят нова светлина върху етиопатогенезата на психичните разстройства и поставят нови изисквания към преподаването по психиатрия за студенти по медицина. Психиатрията е медицинска специалност, която е отворена към всички останали медицински специалности, интегрира познанията не само по медицина, но и от редица немедицински специалности, като отразява и съвременните промени, свързани от една страна с глобализацията (информационна и комуникативна), а от друга страна и с транскултуралните особености. В програмата за обучение са включени основни познания в общата и клиничната психиатрия. Те са представени на основата на съвременния световен опит и са обогатени с авторски данни и приноси. Програмата отразява изискването за теоретично и практическо обучение по специалността. Основна цел на курса е студентите да придобият професионална компетентност по отношение на психопатологичната семиотика и нозология; диагностика и лечение на психичните разстройства, която да им позволи ефикасно и ефективно да изпълняват задълженията на медицински специалисти.

Методи на преподаване: традиционни и иновативни методи на преподаване, обяснение, беседа, дискусия, презентирание с мулти-медия, проекти, казуси, инциденти, работа в екип и др.

Форми на самостоятелна работа

- ✓ Самоподготовка за учебни занятия;
- ✓ Самостоятелна работа по зададени теми;
- ✓ Подготовка на литературни справки и електронни презентации;
- ✓ Подготовка за тестове, колоквиуми и изпити.

Методи на оценяване

При оценка на знанията на студентите се прилага комбинация от съвременни и класически методи.

Текущ контрол:

- ✓ Устно препитване преди провеждане на практическото занятие
- ✓ Тестове
- ✓ Семинарни занятия - дискусии
- ✓ Оценка и заверка на протоколите в края на упражнението
- ✓ Колоквиум с тестова част и устно препитване

Семестриален изпит:

- ✓ Практически изпит
- ✓ Тест

Теоретичен изпит с писмена част, съхранявана в архива на катедрата и устна част пред комисия от хабилитирани преподаватели.

Очаквани резултати

След приключване на обучението студентите трябва да имат следните познания и умения:

- ✓ базисни клинични знания и умения, свързани с разпознаване, оценка и формулировка на клиничен случай
- ✓ психопатология и връзката с останалите медицински специалности в рамките на консултативна психиатрия в общата медицинска практика
- ✓ невропсихиатрия (невронауки – невробиология, неврофизиология)
- ✓ психофармакология
- ✓ умения за преглед в психиатрията, умения за общуване и водене на интервю както и изграждане на терапевтичен контакт.
- ✓ формулировка на случай в психиатрията: определение, структура и предназначение.
- ✓ упражняване на принуда в психиатрията – правно-етични аспекти
- ✓ психологично тестиране в психиатрията: основни задачи и процедурни принципи.
- ✓ да познават основните принципи на психопатологична феноменология;
- ✓ да познават водещите принципи на норма и абнормност в психиатрията;
- ✓ да познават технологиите за клинична оценка и интервенции;
- ✓ да познават и прилагат методите за клинично-психопатологична оценка;
- ✓ да познават и прилагат съвременните методи на терапия в психиатрията;
- ✓ да провеждат първично психологично консултиране на болни в общата медицинска практика;
- ✓ да правят оценка на индивидуалния психиатричен риск;
- ✓ да познават принципите на структуриране на терапевтични програми;
- ✓ да изработват индивидуални програми за превенция в общността.

СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

ЛЕКЦИИ

Тема	часове
1. Основни подходи в психиатрията. История на психиатрията като клинична дисциплина. Класификационни модели.	2
2. Обща психопатология. Разстройства във възприятно-представната сфера. Разстройства на емоциите. Разстройства на мисленето.	2
3. Обща психопатология. Разстройства на волята. Разстройства на паметта.	2
4. Обща психопатология. Разстройства на съзнанието. Разстройства на вниманието. Дисоциативни разстройства.	2
5. Специална психиатрия. Органични и симптоматични психични разстройства. Деменции и делириозни състояния.	2
6. Шизофрения. Шизотипни и налудни разстройства- етиология, протичане, клинична картина, прогноза, клинично поведение.	2
7. Разстройства на настроението /афективни разстройства/. Етиология, патогенеза, клинична картина, протичане, прогноза и терапевтично поведение.	2
8. Невротични, свързани със стрес и соматоформни разстройства. Етиология, патогенеза, клинична картина, прогноза и терапевтично поведение.	2
9. Поведенчески разстройства, свързани с физиологични нарушения и телесни функции. Разстройства на личността и поведението в зряла възраст. Психиатрия на късната възраст.	2
10. Детска психиатрия. Умствена изостаналост. Разстройства в психологичното развитие, поведенчески и емоционални разстройства с начало типично за детството и юношеството.	2
11. Връзка на психиатрията с общата клинична работа. Лиезон психиатрия. Спешна психиатрия. Психосоматични заболявания. Правно-деонтологични проблеми в психиатрията. Принуда в психиатрията.	2
12. Зависимости. Зависимост към алкохол, психоактивни вещества. Зависимости към компютърни игри и технологии.	2
13. Психиатрия в общостта. Психосоциална рехабилитация- проблеми, методи подходи.	2
14. Терапия на психичните разстройства - I част: биологична (медикаментозна, ЕКТ, ТМС). Планиране на лечението. Осигуряване на сътрудничеството на пациента.	2

15. Терапия на психичните разстройства - II част: спешна психиатрия и психотерапия. Планиране на лечението. Осигуряване на сътрудничеството на пациента. 2

Общо: 30 ч.

УПРАЖНЕНИЯ

Тема	часове
1. Психиатричен преглед.	3 часа
2. Информирано съгласие.	3 часа
3. Оценка за риск от самоубийство.	3 часа
4. Оценка за депресия.	3 часа
5. Оценка за хронична психоза и рецидив.	3 часа
6. Оценка за странични ефекти от лечението.	3 часа
7. Терапевтично общуване-занятие с кл. психолог	3 часа
8. Оценка за зависимост към психоактивни вещества.	3 часа
9. Оценка за деменция.	3 часа
10. Оценка за тревожност.	3 часа
11. Оценка за делир, оценка за остра психоза, упражняване на принуда.	3 часа
12. Терапия на психичните разстройства.	3 часа
13. Оценка за мания.	3 часа
14. Проблемно ориентиран подход и формулировка на случая в психиатрията.	3 часа
15. Психологично тестиране - занятие с клиничен психолог.	3 часа

Общо: 45 ч.

КОНСПЕКТ ТЕОРЕТИЧЕН ИЗПИТ

Обща част:

1. Изследване на психично болен.
2. Нарушения във възприятието.
3. Нарушения на мисленето по протичане и структура.
4. Нарушения на мисленето по съдържание.
5. Нарушения на емоциите.
6. Нарушения в паметта.
7. Нарушения на воля, психомоторика и внимание.
8. Нарушения на съзнанието.
9. Антипсихотици. Транквилизатори.
10. Антидепресанти. Стабилизатори на настроението.
11. Психотерапия, социотерапия, рехабилитация.
12. Психиатрична нозология - класификации и номенклатура.

Специална част:

13. Разстройства на невrorазвитието.
14. Органични психотични разстройства. Деменции.
15. Психични разстройства, дължащи се на соматично заболяване. Делир.
16. Шизофрения. Етиология, клинична картина, протичане.
17. Други психотични разстройства.
18. Биполярни разстройства.
19. Депресивни разстройства.
20. Тревожни разстройства.
21. Обсесивно-компулсивно разстройство.
22. Посттравматични и стресови разстройства.
23. Соматоформни разстройства.
24. Хранителни разстройства.
25. Сексуалност и сексуални разстройства.
26. Разстройства, свързани с психоактивни вещества. Основни синдроми. Алкохолна зависимост.
27. Разстройства, свързани със специфични психоактивни вещества.
28. Психиатрия на късната възраст.
29. Личностови разстройства.
30. Спешна психиатрия.
31. Формулировка на случай в психиатрията.

ЛИТЕРАТУРА ЗА ПОДГОТОВКА

Задължителна:

1. Психиатрия. Ред. Ачкова М. Изд. Знание ООД, 1996.
2. Психиатрия в клиничната практика. Голдбърг Г. 2003.
3. Шизофрения и антипсихотици. Миланов К. и В. Миланов. Изд. ЕТ "Б. Стаменов" 2003.
4. Личностова абнормност в клиничната практика. Ончев Г. Изд. Кантекс, София. 2001.

5. Постравматичен стрес. Попов Х. Изд. ЛиК. София. 2003.
6. Психиатрия. Саксби Придмор, МУ Варна, 2016.
7. Ръководство по съдебна психиатрия. Дончев П. Мед. и физк. 1987.
8. Социална психиатрия. Иванов Вл. Мед. и физк. 1989.
9. Психиатрия. Под ред. Д. Писева. МИ Арсо 2005.
10. Ръководство по психиатрия за ОПЛ. Под ред. Н. Маджирова. 2009.
11. МКБ 10, 1993.

Съставил: ..

(проф. д-р ~~Георги Панов~~, дмн)

Учебната програма е обсъдена и приета на заседание на катедра „Анестезиология, АГ, хирургия, ортопедия, травматология, урология, неврохирургия, спешна и интензивна медицина”, протокол № 4. от 09.02.2014г.

Р-л- катедра

(проф. д-р ~~Георги Панов~~, дмн)

Учебната програма е приета и обсъдена на Факултетен съвет на Медицински факултет, протокол № 2. от 15.02.2014г.

Научен секретар на ФС: ...

(Гл. ас. д-р ~~Руска Ненкова~~)

Актуализации на учебната програма

Катедрен съвет, протокол №..... от

Медицински факултет, протокол №..... от

УНИВЕРСИТЕТ “ПРОФ. Д-Р АСЕН ЗЛАТАРОВ” – БУРГАС
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ
**КАТЕДРА “АНАТОМИЯ, ХИСТОЛОГИЯ И ЕМБРИОЛОГИЯ,
ПАТОЛОГИЯ, СЪДЕБНА МЕДИЦИНА И ДЕОНТОЛОГИЯ“**

УТВЪРЖДАВАМ!

ДЕКАН:

/Доц. д-р Румяна Янкова/

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Учебна дисциплина:	СЪДЕБНА МЕДИЦИНА И ДЕОНТОЛОГИЯ
Специалност:	МЕДИЦИНА
Професионално направление:	7.1. Медицина
Образователно- квалификационна степен:	МАГИСТЪР
Форма на обучение:	РЕДОВНА

Бургас, 2024 г.

ИЗВАДКИ ОТ УЧЕБНИЯ ПЛАН

1. ОБЩИ ПАРАМЕТРИ НА ДИСЦИПЛИНАТА					
Обща учебна заетост (часове):		120		Кредити: 4	
Аудиторна заетост	Извънаудиторна заетост		Аудиторна заетост	Извънаудиторна заетост	
75	45		2.5	1.5	
Вид на дисциплината:	Брой часове в седмица: /лекции + упражнения/		Курс:	Семестър:	
Задължителна	2 + 3		V	X	
2. УЧЕБНИ ФОРМИ					
Аудиторна заетост:	Часове	Кредити	Извънаудиторна заетост:	Часове	Кредити
Лекции	30	1	Консултации (работа с преподавател)	15	0.5
Семинарни занятия			Самостоятелна работа		
Практически занятия	45	1.5	- Подготовка за контролни	3	0.1
			- Подготвяне за упражнения	7	0.2
			- Подготовка за изпит	20	0.7
3. ОЦЕНЯВАНЕ И КОНТРОЛ					
Форми за оценяване и контрол				Относителен дял в общата оценка	
Сесийно оценяване: Изпит				0.4	
Семестриално (текущо) оценяване:				0.6	
Форми на семестриален контрол:					
- Присъствие на учебни занятия				0.25	
- Текущо препитване преди всяко упражнение				0.25	
- Активно участие в занятията				0.25	
- Защита на протоколи				0.25	

АНОТАЦИЯ

на дисциплината “ СЪДЕБНА МЕДИЦИНА И ДЕОНТОЛОГИЯ”

Предназначение на учебната дисциплина

Учебната дисциплина „Съдебна медицина и деонтология“ е предназначена за студентите от специалност „Медицина“, редовна форма на обучение.

Цели

Дисциплината „Съдебна медицина и деонтология“ дава възможност за придобиване на знания и практически умения за отработване на съдебномедицински казуси в медицинската практика. Задачите на обучението по съдебна медицина и деонтология са чрез използването на вече усвоени знания и практически умения, с минимално обременяване с нови и неизвестни за студентите факти, при усилена работа на практическите упражнения, да се достигне оптимално ниво на подготовка за изпълнение на посочената цел. Основна задача на обучението по медицина е формирането на знания и елементарен опит за участие на завършващите медици в специфичната работа на органите на правораздаването.

Структура на учебното съдържание

Съдебната медицина разглежда следните основни въпроси:

- Процесуални основи на съдебната медицина.
- Съдебномедицинска травматология.
- Основи на съдебномедицинската експертиза на живи лица.
- Съдебномедицинско акушерство и гинекология.
- Експертиза на престорени болести и самоувреждания.
- Експертиза при спорен родителски произход.
- Съдебномедицинска токсикология.
- Танатология.
- Съдебномедицинска експертиза по писмени данни.
- Експертиза на веществени доказателства.
- Медицинска етика и деонтология.

Методи на преподаване: традиционни и иновативни методи на преподаване, обяснение, беседа, дискусия, експеримент, компютърно моделиране, презентирание с мулти-медия, проекти, казуси, инциденти, работа в екип и др.

Форми на самостоятелна работа

- ✓ Самоподготовка за учебни занятия (лекции, практически, семинарни занятия);
- ✓ Самостоятелна работа по зададени теми от асистент;
- ✓ Подготовка на литературни справки и електронни презентации;
- ✓ Подготовка за тестове, колоквиуми и изпити.

Методи на оценяване

При оценка на знанията на студентите се прилага комбинация от съвременни и класически методи.

Текущ контрол:

- ✓ Устно препитване преди провеждане на практическото занятие
- ✓ Тестове
- ✓ Семинарни занятия - дискусии
- ✓ Колоквиум с тестова част и устно препитване

Семестриален изпит:

- ✓ Тест
- ✓ Теоретичен изпит с писмена част, съхранявана в архива на катедрата и устна част пред комисия от хабилитирани преподаватели.

Предварителни изисквания към основните знания и умения на студентите

Студентите следва да имат познания по анатомия, патология, физиология, патофизиология, травматология, хирургия, неврология, неврохирургия, токсикология и морфологични изяви на болестните проявления и състояния, както и основни умения за дисекция.

Очаквани резултати

Задължителни компетенции след приключване на обучението по съдебна медицина :

- теоретични знания: елементарни познания по процесуалните основи на съдебномедицинската експертиза в Р. България, задълбочени познания по съдебномедицинската травматология, танатология, токсикология, деонтология.
- практически умения: пълноценно участие в оглед на местопроизшествието на труп; самостоятелно изработване на съдебномедицинско удостоверение; разпознаване на белезите на смъртта, определяне на давността ѝ, първична оценка на вида и рода ѝ, адекватна реакция спрямо органите на МВР и сезирането им в необходимите случаи.

След приключване на обучението студентите трябва да имат следните теоретични знания и практически умения:

- да притежават елементарни познания по процесуалните основи на съдебномедицинската експертиза в Р. България;
- да притежават задълбочени познания по съдебномедицинска травматология;
- да притежават задълбочени познания по танатология;
- да притежават задълбочени познания по токсикология;
- да притежават задълбочени познания по деонтология;
- да притежават практически умения за пълноценно участие в оглед на местопроизшествието на труп;
- да притежават практически умения за самостоятелно изработване на съдебномедицинско удостоверение;
- да притежават практически умения за разпознаване на белезите на смъртта, определяне на давността ѝ, първична оценка на вида и рода ѝ;
- да притежават основни практически умения за съдебномедицинска идентификация на личността;
- да притежават практически умения за адекватна реакция спрямо следствено-съдебните органи и сезирането им в необходимите случаи.

СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

ЛЕКЦИИ

Тема	часове
1. Въведение в съдебната медицина. Съдебномедицинска експертиза (СМЕ). Предмет, задачи, методи, съдържание на съдебната медицина. Процесуални основи и организация на съдебномедицинската експертиза. Права и задължения на експерта. Видове експертизи. Обекти на съдебномедицинската експертиза. Отговорност на експертите. Организация на съдебно-медицинското обезпечаване в Р. България. Танатология. Суправителни реакции и тяхното значение. Ранни и късни послесмъртни промени.	2
2. Общо учение за уврежданията от външното въздействие на механични фактори. Увреждания от механични фактори – обща характеристика, класификация на уврежданията. Мекотъкани травматични увреждания – охлузвания, кръвонасядания, разкъсно-контузна рана. Специфични за съдебната медицина счупвания на кости. Увреждания на вътрешните органи от твърди тъпи предмети. Съдебномедицинско значение на уврежданията от твърди тъпи предмети. Задачи на експертизата при тези увреждания. Падане от високо. Черепно-мозъчна травма. Задачи на СМЕ. Съдебномедицинска експертиза при увреждания от твърди тъпи предмети.	2
3. Съдебномедицинска експертиза при увреждания от транспортни средства. Определение, класификация, видове. Съдебномедицинска експертиза при транспортен травматизъм. Класификация. СМЕ при ПТП с автомобили и мотоциклети. Задачи на СМЕ. ЖП-травматизъм.	2
4. Съдебномедицинска експертиза при увреждания с остри предмети – наранявания с прободни, порезни, прободно-порезни и посечни оръжия. Задачи на СМЕ.	2
5. Съдебномедицинска експертиза при увреждания с огнестрелни оръжия. Повреждащи фактори, дистанции на изстрела. Увреждания от атипични и самоделни оръжия. Увреждания от взривове. Задачи на СМЕ.	2
6. Механични асфиксии – общи въпроси, класификация на механичните асфиксии. Странгулации – обесване, загърляне, удушване. Механични асфиксии- общи въпроси, класификация на механичните асфиксии. Патофизиология на механичните асфиксии. Странгулации – обесване, загърляне, удушване – общи и видови признаци, род на смъртта. Проблематика. Задачи пред експертизата	2
7. Други видове механични асфиксии – удавяне, запушване на дихателните пътища, асфиксии от притискане на снагата. Други видове механични асфиксии – удавяне, запушване на дихателните пътища, асфиксии от притискане на снагата (имобилизационна и позиционна асфиксия), асфиксия в затворено тясно пространство. Проблематика. Задачи пред експертизата.	2

8. Увреждания от електрически ток и крайни температури (изгаряне, общо охлаждане на тялото, измръзване). Специфични съдебномедицински въпроси. Увреждания и смърт от техническо електричество. Местно и общо действие на тока. Увреждания и смърт от атмосферно електричество. Увреждания и смърт от висока температура. Местно и общо действие на високата температура. Увреждания и смърт от ниска температура. Местно и общо действие на ниската температура /общо охлаждане на тялото, измръзване/. Специфични съдебномедицински въпроси. 2
9. Съдебномедицинска токсикология – общи въпроси, съдебномедицинско установяване на отравянията. 2
 Съдебномедицинска токсикология – определение за „отрова“. Токсокинетика и токсодинамика на отравянията. Условия, от които зависи действието на отровите – общи въпроси. Съдебномедицинско установяване на отравянията при живи лица и трупове. Съдебномедицинска токсикология – специална част, отравяния с корозивни, деструктивни, общоасфиктични отрови, алкохол, наркотични вещества и лекарствени средства. Селско-стопански отрови. Хранителни отравяния. Трупна находка и лабораторни изследвания.
10. Съдебномедицинска експертиза на трупове, починали от насилствена смърт. Скоропостижна смърт. 2
 Съдебномедицинска експертиза на трупове починали от насилствена смърт. Скоропостижна смърт. Организация и етапи на съдебномедицинското изследване на трупа. Първоначален външен оглед на трупа на мястото, където е намерен. Изследване на трупа при аутопсията. Съдебномедицинска класификация на смъртта. Скоропостижна смърт у деца и възрастни – причини и генеза. Диагностика и задачи на съдебномедицинската експертиза при скоропостижна смърт. Медицинско свидетелство за смърт.
11. Съдебномедицинска танатология. Причина и генеза на смъртта. 2
 Установяване на смъртта. Трупни изменения – установяване на давността на настъпването на смъртта.
 Ранни трупни изменения – трупни петна, трупно изстиване, трупно изсъхване, автолиза. Късни и консервационни трупни изменения. Установяване на давността на настъпването на смъртта.
 Евтаназия. Понятие за клинична, мозъчна и биологична смърт. Значение. Трансплантация на тъкани, органи и клетки – възможности и законова уредба.
12. Съдебномедицинска експертиза на живи лица. Телесни повреди по нашия 2
 Наказателен кодекс. Правен и медицински критерий за телесната повреда. Кратък коментар на различните медикобиологични признаци.
 Съдебномедицинска експертиза на живи лица. Телесни повреди по нашия Наказателен кодекс. Правен и медицински критерий за телесната повреда. Кратък коментар на различните медикобиологични признаци.
 Съдебномедицинска експертиза по въпросите на пола. Полови престъпления – правни критерии по Наказателния кодекс. Съдебномедицинска експертиза при блудство, изнасилване и хомосексуални действия.

Съдебномедицинска експертиза по въпросите на пола. Полови престъпления – правни критерии по Наказателния кодекс. Съдебномедицинска експертиза при блудство, изнасилване и престъпен хомосексуализъм.

13. Деонтология. Професионална правоспособност, права и задължения на медицинските работници. Професионални правонарушения на медицинските работници. Умишлени престъпления, Непредпазливи действия. Лекарски грешки и нещастни случаи в медицинската практика. Прилагане на нови диагностично-лечебни и профилактични средства. 2

14. Съдебномедицинска идентификация на личността. Спорен родителски произход – методи и възможности за доказване или изключване на бащинство. Приложение на ДНК – анализа в съдебномедицинската практика. Изследване на веществени доказателства. Следи от кръв – видове, механогенеза на следообразуване. Методи, възможности и значение. 2

15. Съдебномедицинска трасология и биотрасология. Методи, възможности и значение. 2

Общо: 30 ч.

УПРАЖНЕНИЯ

Тема	часове
<i>Съдебна медицина</i>	
1. Въведение в съдебната медицина и процесуални основи на съдебната медицина.	3
2. Съдебномедицинска експертиза по писмени данни. изготвяне на СМЕ по писмени данни. Запознаване на студентите с процесуалните основи и организация на съдебномедицинската експертиза в Р. България. Запознаване на студентите с основни съдебномедицински понятия – обект на съдебномедицинска експертиза и видове експертизи. Запознаване на студентите с правата, задълженията, отговорността и правото на отвод на експерта. Запознаване на студентите с проблемите, които могат да възникнат в работата на практикуващия лекар от съдебномедицинско естество.	3
3. Съдебномедицинска експертиза при травматични увреждания от твърди тъпи предмети.	3
4. Съдебномедицинска експертиза при травматични увреждания от остри предмети.	3
5. Съдебномедицинска експертиза при увреждания от транспортни средства.	3
6. Съдебномедицинска експертиза при механични асфиксии.	3

7. Съдебномедицинска експертиза при увреждания от огнестрелни оръжия	3
8. Съдебномедицинска експертиза на труп – експертиза, смърт, послесмъртни изменения, диагностика на смъртта. оглед на труп на местопроизшествието.	3
9. Съдебномедицинска експертиза на труп – скоропостижна смърт. съдебномедицинска експертиза на труп на новородено. детеубийство.	3
10. Съдебномедицинска експертиза на труп – демонстративно упражненне.	3
11. Изготвяне на СМЕ на труп и нейното обсъждане.	3
12. Съдебномедицинска експертиза на живи лица – основни въпроси.	3
13. Съдебномедицинска експертиза на живи лица. Телесни повреди по НК.	3
14. Съдебномедицинска експертиза при полови престъпления.	3
15. Правно-деонтологични въпроси на медицинската практика, казуси	3
Общо:	45

ВЪПРОСНИК ЗА ИЗПИТ

1. Определение, задачи, методи, съдържание и значение на съдебната медицина. Обекти на съдебномедицинската експертиза.
2. Видове съдебномедицински експертизи. Форми на организация на съдебномедицинската експертиза. Процесуални основи на съдебномедицинската експертиза в Република България.
3. Експерт – права, задължения и отговорност. Съдебномедицинска документация.
4. Обща характеристика и класификация на уврежданията от механични фактори. Условия, определящи морфологията на травматичните увреждания. Задачи на съдебномедицинската експертиза.
5. Увреждания от твърди тъпи предмети – охлузвания, кръвонасядания, рани. б. Увреждания на костите, мозъка и вътрешните органи от твърди тъпи предмети.
7. Увреждания при падане от високо: класификация, механогенеза и морфология на уврежданията.
8. Автомобилна травма: определение, класификация, характеристика и механизъм на получаване на уврежданията. Задачи на експертизата.
9. Железопътна, тракторна и самолетна травми - класификация, характеристика на уврежданията и задачи на експертизата. Увреждания от воден транспорт.
10. Увреждания от остри предмети – прободни и прободно-порезни. Задачи на съдебномедицинската експертиза.
11. Увреждания от остри предмети – порезни и посечни. Задачи на съдебномедицинската експертиза.

12. Огнестрелни наранявания – видове огнестрелни оръжия, повреждащи фактори и механизъм на възникване на уврежданията.
13. Увреждания от огнестрелни оръжия – далечен изстрел. Задачи на експертизата.
14. Увреждания от огнестрелни оръжия – близък изстрел и упор. Задачи на експертизата.
15. Увреждания от огнестрелни оръжия със сачми, атипични оръжия и експлозиви. Задачи на съдебномедицинската експертиза.
16. Витални и послесмъртни увреждания.
17. Причини и генеза на смъртта при механичните увреждания.
18. Механична асфиксия – общо учение, стадии на протичане, класификация и морфологична находка.
19. Странгулации: видове, патогенеза, морфология, диференциална диагноза.
20. Имобилизация и позиционна механични асфиксии при притискане на снагата и обездвижване на тялото.
21. Механични асфиксии от затискане на външните дихателни отвори и от запушване на дихателните пътища.
22. Съдебномедицинска експертиза при удавяне: фази, морфологична находка, диагностика.
23. Съдебномедицинска експертиза при електротравма – от техническо и атмосферно електричество.
24. Увреждания и смърт от действието на високи и ниски температури.
25. Съдебномедицинска токсикология – определение на “отрова” и “отравяне”. Токсикодинамика и токсикокинетика на отровите. Съдебномедицинска класификация на отровите.
26. Условия, от които зависи действието на отровите. Съдебномедицинско установяване на отравянията при живо лице и на труп.
27. Отравяне с корозивни (киселини и основи) и деструктивни отрови (живачни и арсенови съединения)
28. Отравяне с хематотропни (въглероден оксид) и общоасфиктични отрови (цианиди, сероводород).
29. Отравяния с алкохоли (етанол и метанол). Съдебномедицинска експертиза за установяване на алкохол при живо лице и на труп.
30. Отравяния с алкалоиди, гърчови отрови и сънотворни лекарства.
31. Отравяния с наркотични вещества.
32. Хранителни отравяния.
33. Съдебномедицинска експертиза на живи лица – поводи, процесуални изисквания, методи на изследване, документация.
34. Съдебномедицинска експертиза на телесни повреди по нашия Наказателен кодекс – определение. Правен и медицински критерий. Основни задачи на експертизата по повод на телесните повреди.
35. Тежка телесна повреда – интерпретация на медико-биологичните показатели.
36. Средна и лека телесна повреда – интерпретация на медико-биологичните показатели.
37. Съдебномедицинска експертиза при полови престъпления.
38. Съдебномедицинска експертиза при спорен родителски произход – общи данни, видове експертизи. Възможности на серологичната и ДНК-експертизи.
39. Системата АВО и приложението ѝ в експертизите за спорен родителски произход, клинично значение.
40. Системата Rh и приложението ѝ в експертиза за спорен родителски произход, клинично значение.
41. ДНК-анализ при спорен родителски произход.
42. Съдебномедицинска експертиза при идентификация на личността.

43. Учение за смъртта. Диагностика и съдебномедицинска класификация на смъртта. Суправитални явления.
44. Ранни трупни изменения и съдебномедицинското им значение.
45. Късни трупни изменения и съдебномедицинското им значение.
46. Установяване давността на смъртта.
47. Съдебномедицинска експертиза на трупове на новородени. Детеубийство.
48. Скоропостижна смърт – определение, фактори благоприятстващи настъпването ѝ, причина и генеза, морфология и задачи на експертизата.
49. Съдебномедицинска експертиза на веществени доказателства – определение, задачи и методи при изследване на следи от кръв, слюнка, сперма и косми. ДНК-анализ при съдебномедицинска експертиза на веществени доказателства.
50. Съдебномедицинска експертиза по документи и материали от следствени и съдебни дела, съдържащи данни от медицинско естество.
51. Медицинска деонтология – понятие, деонтологични източници.
52. Правомерност на медицинските действия. Принудително и задължително лечение на болния.
53. Основни принципи за вземане на органи за присаждане или органи и тъкани за лечебни, научни и учебни цели. Трансплантация на тъкани и органи, съобразно съществуващите в Република България наредби.
54. Понятие за клинична, мозъчна и биологична смърт. Критерии за установяване на мозъчна смърт.
55. Основни принципи за преливане на кръв за системите АВО, подгрупите ѝ и RH. Източници на грешки при определяне на кръвната група по системата АВО.
56. Евтаназия.
57. Класификация на професионалните правонарушения и неблагоприятните последици в медицинската дейност.
58. Умишлени престъпления във връзка с медицинската професия.
59. Непредпазливи действия на медицинските работници и незнание на професията. Форми на непредпазливата вина.
60. Професионална тайна. Елементи и съдържание на професионалната тайна. Понятие за служебна тайна и отговорност при нейното нарушение.
61. Лекарски грешки: понятие, форми на лекарските грешки. Нещастни случаи (медицинска случайност) в медицинската практика.

ЛИТЕРАТУРА ЗА ПОДГОТОВКА

1. Дойчинов И., Съдебна медицина, Пловдив, 1997
2. Съдебна медицина за студенти по медицина. Под редакцията на проф. д-р Стойчо Раданов, 1992
3. Ръководство за практически упражнения по съдебна медицина. Под редакцията на проф. д-р Стойчо Раданов, Медицина и физкултура, София, 1984
4. Съдебномедицинска експертиза на живи лица. Под редакцията на проф. д-р Стойчо Раданов, С., Медицина и физкултура, 1986
5. Печилков, И., Телесни повреди по Наказателния кодекс на НРБ
6. Д-р Светлозар Спасов – Избрани въпроси по медицинска деонтология и медицинско право – ръководство за студенти, бакалаври и магистри в областта на медицината – Университетско издателство „Паисий Хилендарски” – Пловдив 2015 г.
7. Светлозар Спасов – Съвременна обща медицинска деонтология – Университетско издателство „Паисий Хилендарски” – Пловдив 2018 г.

8. Иван Црънчев, Пламена Динева, Кристина Хаджиева, Светлозар Спасов – Сборник с примерни тестови въпроси по съдебна медицина – Катедра по съдебна медицина и деонтология Медицински университет – Пловдив – Лакс Бук – Пловдив – 2018 г.
9. Иван Црънчев – Съдебномедицински аспекти на насилието под редакцията на доц. д-р П. Тимонов, д.м. – Лакс Бук – Пловдив – 2020 г.
10. С.Раданов, И.Дойчинов, П. Лисаев, Н. Станчев, С. Христов. Съдебна медицина и медицинска деонтология. Учебник за студенти по медицина. Сиела, 2006г.
11. А. Христов, И. Славчева, И. Дойчинов, Д. Андонова, П. Лисаев, н. Ненков, Н. Станчев, П. Павлов, С. Раданов, С. Христов, А. Апостолов. Ръководство за практически упражнения по съдебна медицина. Сиела, 2006г.
12. Pekka Sauko, Bernard Knight. Knight's Forensic Pathology, Third Edition. © 2004 Edward Arnold (Publishers) Ltd.
13. Vincent DiMayo, Dominick DiMayo. Forensic Pathology, Second Edition. © 2001 by CRC Press LLC
14. Jay Dix. Color Atlas of Forensic Pathology. © CRC Press, 2000.
15. Richard Shepherd. Simpson's Forensic Medicine. © 2003 Arnold.

Съставил:

(доц. д-р Александър Александров)

Учебната програма е обсъдена и приета на заседание на катедра „Анатомия, хистология и ембриология, патология, съдебна медицина и деонтология“, протокол №...4 от 22.02.2024г.

Р-л- катедра

(проф. д-р Ивайло Стефанов)

Учебната програма е приета и обсъдена на Факултетен съвет на Факултет (Колеж) по Медицина, протокол № 4 от 06.03.2024г.

Научен секретар на ФС: ..

(Гл. ас. д-р Руска Ненкова)